

Judikatūras krājums

VISPĀRĒJĀS TIESAS SPRIEDUMS (pirmā palāta)

2018. gada 14. decembrī*

Ārpuslīgumiskā atbildība – Pirmspievienošanās palīdzības instruments – Trešā valsts – Valsts publisks līgums – Decentralizēta pārvaldība – Lēmums 2008/969/EK, Euratom – Agrās brīdināšanas sistēma (ABS) – Brīdinājuma aktivizēšana ABS ietvaros – Savienības finanšu interešu aizsardzība – Komisijas “ex ante” apstiprinājuma atteikums – Līguma slēgšanas tiesību nepiešķiršana – Vispārējās tiesas kompetence – Pierādījumu pieņemamība – Brīdinājuma juridiskā pamata neesamība – Tiesības uz aizstāvību – Nevainīguma prezumpcija – Pietiekami būtisks tiesību normas, ar kuru privātpersonām piešķir tiesības, pārkāpums – Cēloņsakarība – Mantiskais un morālais kaitējums – Līguma slēgšanas tiesību zaudēšana – Zaudēta iespēja iegūt citu līgumu slēgšanas tiesības

Lietā T-298/16

East West Consulting SPRL, Nandrīna [*Nandrin*] (Beļģija), ko sākotnēji pārstāvēja *L. Levi* un *A. Tymen*, vēlāk – *L. Levi, avocats*,

prasītāja,

pret

Eiropas Komisiju, ko pārstāv *F. Dintilhac* un *J. Estrada de Solà*, pārstāvji,

atbildētāja,

par prasību, kura ir pamatota ar LESD 268. pantu un ar kuru tiek lūgts atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu, ko prasītāja esot cietusi sakarā ar brīdinājuma reģistrēšanu attiecībā uz to agrās brīdināšanas sistēmā (ABS) un tai sekojošo atteikšanos, pamatojoties uz šo brīdinājumu, indosēt tās vadītajam konsorcijam piešķirto līgumu, kuru bija paredzēts finansēt Eiropas Savienībai pirmspievienošanās palīdzības instrumenta (*IPA*) ietvaros,

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

šādā sastāvā: priekšsēdētāja *I. Pelikánova* [*I. Pelikánová*] (referente), tiesneši *V. Valančius* [*V. Valančius*] un *U. Ēbergs* [*U. Öberg*],

sekretāre: *S. Bukšeka Tomaca* [*S. Bukšek Tomac*], administratore,

ņemot vērā tiesvedības rakstveida daļu un 2018. gada 2. maija tiesas sēdi,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

Tiesvedības rašanās fakti

Par faktiem pirms prasības celšanas

- 1 Prasītāja, *East West Consulting SPRL*, ir Beļģijā reģistrēta sabiedrība, kura pati vai trešo personu uzdevumā, vai ar trešo personu starpniecību tostarp sniedz pakalpojumus Beļģijā vai ārvalstīs un kuras vienīgais vadītājs un dalībnieks ir L. kungs. Turklāt prasītājai pieder 40 % daļu Beļģijā reģistrētā sabiedrībā *European Consultants Organisation SPRL* (turpmāk tekstā – “*ECO3*”), kuras vadītājs arī ir L. kungs.
- 2 2006. gada 17. jūlijā Eiropas Savienības Padome pieņēma Regulu (EK) Nr. 1085/2006, ar ko izveido Pirmspievienšanās palīdzības instrumentu (*IPA*) (OV 2006, L 210, 82. lpp.; turpmāk tekstā – “*IPA* regula”). Saskaņā ar *IPA* regulas 1. pantu Eiropas Savienībai bija jāpalīdz I un II pielikumā uzskaitītajām valstīm, kuru vidū bija arī bijusi Dienvidslāvijas Maķedonijas Republika, veikt pakāpenisku saskaņošanu ar Savienības standartiem un politikas jomām, tostarp vajadzības gadījumā ar *acquis communautaire*, lai tās varētu kļūt par dalībvalstīm. Saskaņā ar *IPA* regulas 3. pantu palīdzība tika plānota un īstenota saskaņā ar pieciem komponentiem, no kuriem viens bija saistīts ar “cilvēkresursu attīstību”.
- 3 Pēc izmeklēšanas par faktiem, kas var tikt kvalificēti kā noziedzīgs nodarījums, saistībā ar iepirkuma procedūru, kuru finansē Savienība, 2007. gada 26. februārī Eiropas Birojs krāpšanas apkarošanai (*OLAF*) nodeva *procureur de la République* [valsts prokuroram] pie *tribunal de grande instance de Paris* [Parizes Vispārējās pirmās instances tiesas] (Francija) informāciju par faktiem, kas atbilstoši krimināltiesībām var tikt kvalificēti kā korupcija iepirkuma procedūrā, kuru finansē Savienība Turcijā (turpmāk tekstā – “Turcijas lieta”). Šī informācija tostarp attiecās uz *Kameleons International Consulting*, kas vēlāk kļuva par *KIC Systems* (turpmāk tekstā – “*KIC*”), un uz L. kungu. 2007. gada 5. martā Francijā tika uzsākta sākotnējā izmeklēšana Turcijas lietā, uzticot to *division nationale d’investigations financières* [Noziedzīgu nodarījumu finanšu jomā izmeklēšanas valsts vienībai] (*DNIF*).
- 4 2007. gada 12. jūnijā Eiropas Kopienų Komisija pieņēma Regulu (EK) Nr. 718/2007, ar kuru īsteno *IPA* regulu (OV 2007, L 170, 1. lpp.).
- 5 Konkretizējot *IPA* ietvaros sniegto palīdzību, 2008. gada 4. martā starp bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas valdību un Komisiju tika noslēgts pamat nolīgums par sadarbības noteikumiem, kas piemērojami attiecībā uz Savienības šai valstij sniedzamo finanšu palīdzību.
- 6 2008. gada 27. jūnijā *OLAF* nosūtīja *procureur fédéral de Belgique* [Beļģijas Federālajai prokuratūrai] informāciju par iespējamu korupciju publiska līguma, ko finansē Savienība, slēgšanas tiesību piešķiršanā Ukrainā (turpmāk tekstā – “Ukrainas lieta”). Šī informācija tostarp attiecās uz *KIC*, L. kungu un *ECO3*. Ukrainas lietā Beļģijā tika uzsākta izziņa un ierosināta lieta.
- 7 2008. gada 17. septembrī Ukrainas lieta tika nodota pirmstiesas izmeklēšanai Beļģijā.
- 8 Pēc *DNIF* pieprasījuma 2008. gada 14. un 15. oktobrī, klātesot vairākiem *OLAF* darbiniekiem, tika veiktas kratišanas darbības, tostarp *KIC* juridiskajā adresē, par kurām iepriekš bija iesniegts 2008. gada 18. septembra tiesas pieprasījums. 2008. gada 17. oktobrī *DNIF* izsniedza *OLAF* locekļiem jaunus tiesas pieprasījumus, lai veiktu izņemto datu nesēju pārbaudi. Šo izmeklēšanas darbību rezultātā tika uzsākti procesi Francijā saistībā ar Turcijas lietu un Beļģijā saistībā ar Ukrainas lietu.

- 9 Saskaņā ar Komisijas norādīto 2008. gada 17. novembrī *OLAF*, pamatojoties uz Komisijas Lēmuma C(2004) 193/3 par agrās brīdināšanas sistēmu (turpmāk tekstā – “ABS”) 5. panta 2. punktu, pieprasīja attiecībā uz *ECO3* aktivizēt W3b brīdinājumu minētajā sistēmā, kas bija izveidota, lai apkarotu krāpšanu un jebkādas citas nelikumīgas darbības, kuras apdraud Savienības finanšu intereses. Šis brīdinājums esot bijis pamatots ar to, ka pret *ECO3* bija uzsāktas tiesvedības tiesā par nopietnām administratīvām kļūdām un krāpšanu. Komisija apgalvo, ka identisku brīdinājumu *OLAF* esot pieprasījis arī attiecībā uz L. kungu.
- 10 2008. gada 16. decembrī Komisija pieņēma Lēmumu 2008/969/EK, Euratom par agrās brīdināšanas sistēmu Komisijas kredītrikotāju un izpildaģentūru vajadzībām (OV 2008, L 344, 125. lpp.; turpmāk tekstā – “ABS lēmums”), kas stājās spēkā 2009. gada 1. janvārī. Ar ABS lēmumu tika atcelts Lēmums C(2004) 193/3 un ieviesti jauni noteikumi attiecībā uz ABS.
- 11 Atbilstoši ABS lēmuma 4. apsvērumam “ABS mērķis ir nodrošināt Komisijā un tās izpildaģentūrās ierobežotas pieejamības informācijas apriti par trešām personām, kas varētu radīt draudus [Savienības] finanšu interesēm un reputācijai vai kādam citam [tās] pārvaldītam fondam”.
- 12 Saskaņā ar ABS lēmuma 5.–7. apsvērumu *OLAF*, kam bija pieeja ABS, īstenojot savus pienākumus izmeklēšanas un informācijas iegūšanas ietvaros ar mērķi apkarot krāpšanu, kopā ar kompetentajiem kredītrikotājiem un iekšējās revīzijas dienestiem bija atbildīgs par brīdinājumu ievades, grozīšanas vai izņemšanas pieprasījumiem ABS, kuras administrēšanu nodrošināja Komisijas grāmatvedis vai viņam padotais personāls.
- 13 Šajā ziņā ABS lēmuma 4. panta 1. punkta otrajā daļā bija noteikts, ka “[Komisijas] grāmatvedis [vai viņam padotais personāls] ievada, modificē vai izņem [no] ABS brīdinājumus atbilstoši atbildīgā deleģētā kredītrikotāja, *OLAF* un Iekšējās revīzijas dienesta [..] pieprasījumiem”.
- 14 Saskaņā ar ABS lēmuma 6. panta 2. punkta trešo daļu “iepirkuma un dotāciju piešķiršanas procedūru gadījumā atbildīgais deleģētais kredītrikotājs vai viņa personāls [pārbaudīja], vai ABS atrodas brīdinājums, ne vēlāk kā līdz piešķiršanas lēmuma pieņemšanai”.
- 15 ABS lēmuma 9. pantā bija noteikts, ka atkarībā no to faktu rakstura vai nopietnības, kas darīti zināmi dienestam, kurš prasa reģistrāciju ABS, brīdinājumus iedala piecās kategorijās, kas numurētas no W1 līdz W5. Saskaņā ar šī lēmuma 9. panta 3. punktu W3 kategorija attiecās uz trešajām personām, “uz [kurām] attiecināma tiesā izskatāma lieta, kas saistīta ar aresta rīkojumu, vai tiesvedība par nopietnām administratīvām kļūdām vai krāpnieciskām darbībām”.
- 16 ABS lēmuma 12. pantā “W3 brīdinājumi” tostarp bija paredzēts:
- “2. Atbildīgais deleģētais kredītrikotājs pieprasa W3b brīdinājuma aktivizēšanu, ja ir zināms, ka trešās personas, īpaši tās, kas gūst vai ir guvušas labumu no Kopienas līdzekļiem, kuri atrodas viņa pārziņā, ir iesaistītas tiesvedībā par nopietnām administratīvām kļūdām vai krāpnieciskām darbībām.
- Tomēr, ja *OLAF* izmeklēšanas rezultātā tiek ierosināta šāda tiesvedība vai *OLAF* piedāvā savu palīdzību vai pārrauga šādu tiesvedību, *OLAF* pieprasa attiecīgā W3b brīdinājuma aktivizēšanu.
3. W3 brīdinājums paliek aktīvs, līdz tiek pieņemts spriedums ar *res judicata* spēku vai lieta tiek citādi izšķirta.”

17 ABS lēmuma 17. panta 2. punktā, kas tostarp attiecās uz W3b brīdinājuma sekām saistībā ar līguma slēgšanas tiesību vai dotāciju piešķiršanas procedūrām, bija noteiks šādi:

“Ja trešā persona, par kuru ir reģistrēts W2, W3b vai W4 brīdinājums, atrodas novērtēšanas komisijas saraksta pirmajās rindās, atbildīgais deleģētais kredītrikotājs, pienācīgi ņemot vērā pienākumu aizsargāt Kopienas finanšu intereses un tēlu, brīdinājuma pamatojuma raksturu un nopietnību, līguma vai dotācijas summu un ilgumu un attiecīgā gadījumā līguma vai dotācijas īstenošanas steidzamības pakāpi, pieņem vienu no šādiem lēmumiem:

- a) piešķirt līgumu vai dotāciju trešai personai, kaut arī tā ir reģistrēta ABS, un nodrošināt, lai tiktu veikti pastiprināti uzraudzības pasākumi;
- b) ja šāda brīdinājuma esība objektīvi liek apšaubīt sākotnējo novērtējumu par atbilstību atlases un piešķiršanas kritērijiem, piešķirt līgumu vai dotāciju citam pretendētājam vai pieteikuma iesniedzējam, pamatojoties uz novērtējumu par atbilstību atlases un piešķiršanas kritērijiem, kurš atšķiras no novērtēšanas komisijas novērtējuma, un pienācīgi pamato savu lēmumu;
- c) izbeigt procedūru, nepiešķirot nevienu līgumu, un pienācīgi pamato šīs procedūras izbeigšanas iemeslus pretendētājam sniegtajā informācijā. [..]”

18 Atbildot uz *ECO3* 2008. gada 16. decembra vēstuli, Komisija 2009. gada 12. janvāra vēstulē apstiprināja, ka attiecībā uz *ECO3* kopš 2008. gada 17. novembra ABS ir reģistrēts W3b brīdinājums.

19 2009. gada 15. janvārī *OLAF* direktors nosūtīja *DNIF* savus ziņojumus par izņemto datu nesēju analīzi.

20 2009. gada 10. martā saistībā ar *ECO3* reģistrēšanu ABS tā iesniedza sūdzību Eiropas ombudam. Šī sūdzība tika reģistrēta ar numuru 637/2009/(ELB)FOR.

21 2009. gada 17. martā Francijā tika uzsākta izziņa Turcijas lietā.

22 2009. gada 14. septembrī *OLAF* nodeva Beļģijas Federālajai prokuratūrai informāciju par iespējamu korupciju saistībā ar līguma, ko finansē Savienība, slēgšanas tiesību piešķiršanu Serbijā (turpmāk tekstā – “Serbijas lieta”). Šī informācija tostarp attiecās uz *KIC*, L. kungu un *ECO3*. Beļģijā tika uzsākta izziņa un ierosināta krimināllieta Serbijas lietā.

23 2009. gada 1. oktobrī Serbijas lieta tika nodota pirmstiesas izmeklēšanai Beļģijā.

24 2009. gada 16. oktobrī Komisija pieņēma Lēmumu C(2009) 7692, galīgā redakcija, deleģējot bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai ar *IPA* komponentes “cilvēkresursu attīstība” vadību saistītās kompetences. Tā kā bija identificēti zināmi riski, šī lēmuma 1. pantā tika paredzēts ar *IPA* komponentes “cilvēkresursu attīstība” vadību saistītās kompetences deleģēt bijušajai Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikai, precizējot, ka Komisija veiks II pielikumā uzskaitītās *ex ante* kontroles. Atbilstoši minētajam pielikumam pēc līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas Komisijai tostarp bija jāindosē ar līguma slēgšanas tiesībām saistītie dokumenti.

25 2010. gada maijā Francijas izmeklētājtiesnesis attiecībā uz L. kungu veica pirmstiesas izmeklēšanu par aktīvām korupcijas darbībām Turcijas lietā.

26 Saskaņā ar Komisijas un *OLAF* norādīto 2010. gada jūlijā šis pēdējais pieprasīja aktivizēt W3b brīdinājumu ABS attiecībā uz prasītāju, pamatojoties uz ABS lēmuma 12. pantu. Komisija apgalvo, ka identiska brīdinājuma aktivizēšanu *OLAF* esot pieprasījis arī attiecībā uz L. kungu.

- 27 2010. gada 6. jūlijā *Eiropas Savienības Oficiālā Vēstneša* Pielikumā (OV 2010, S 128-194817) ar norādi *EuropAid/130133/D/SER/MK* tika publicēts ierobežots uzaicinājums iesniegt piedāvājumus attiecībā uz pakalpojumu līguma slēgšanas tiesībām ar nosaukumu “Pastiprināt cīņu pret neregistrēto nodarbinātību” (turpmāk tekstā – “konkrētais iepirkums”). Konkrētais iepirkums ietilpa *IPA* regulā paredzētajā komponentē “cilvēkresursu attīstība”. Uzaicinājuma iesniegt piedāvājumus mērķis bija līguma noslēgšana par paredzamo līguma summu 1 miljons EURO, lai uzlabotu cīņas pret neregistrēto nodarbinātību īstenumu un efektivitāti bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā. Runa bija par *ex ante* decentralizētu publisku līgumu, kurā līgumslēdzēja iestāde bija bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas Finanšu ministrijas Centrālais publisko līgumu finansēšanas un slēgšanas dienests (turpmāk tekstā – “valsts līgumslēdzēja iestāde”).
- 28 Konkrēto iepirkuma procedūru atbilstoši vadlīnijām, kas sniegtas šī līguma slēgšanas tiesību pretendentiem paredzēto norāžu galvenēs, regulēja “Ārējo darbību līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru praktiskās rokasgrāmatas” (turpmāk tekstā – “*PRAG*”) noteikumi.
- 29 *PRAG* 2.2. punktā par vadības veidiem tostarp bija norādīts, ka decentralizētā programmā, kurā ir paredzēta *ex ante* kontrole, līgumslēdzēja iestāde pieņem lēmumus par iepirkuma procedūrām un līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanu un tos nodod iepriekšējai apstiprināšanai Komisijā. Atbilstoši šim pašam punktam Komisijas iesaiste izpaudās tās atļaujas došanā decentralizētu līgumu finansēšanai, un tās pārstāvju klātbūtne šo līgumu noslēgšanas vai izpildes decentralizēto procedūru laikā bija paredzēta vienīgi tam, lai konstatētu, vai ir vai nav izpildīti Savienības finansējuma saņemšanas nosacījumi. Tādējādi šis līdzdalības mērķis nebija un tās sekas nevarēja būt apdraudēt principu, saskaņā ar kuru decentralizētie līgumi joprojām paliek valsts līgumi, par kuru sagatavošanu, apspriešanu un noslēgšanu atbildīgas ir vienīgi decentralizētās līgumslēdzējas iestādes. Turklāt no minētā punkta izrietēja, ka decentralizētu līgumu paraksta un līguma slēgšanas tiesības piešķir līgumslēdzēja iestāde, kas norādīta finansēšanas nolīgumā, proti, saņēmējas valsts valdība vai struktūra ar juridiskās personas statusu, ar kuru kopā Komisija ir izveidojusi minēto nolīgumu, bet ka šai valdībai vai struktūrai vispirms ir jāiesniedz Komisijā apstiprināšanai izvērtējuma rezultāti, un tad, paziņojot šī izvērtējuma rezultātus līgumslēdzējam, saņemot un izanalizējot pierādījumus attiecībā uz izslēgšanas un atlases kritērijiem, līgums jāiesniedz Komisijai indosācijai (apstiprināšanai).
- 30 *PRAG* 2.4.13. punktā par iepirkuma procedūras atcelšanu bija noteikts, ka līdz līguma parakstīšanai līgumslēdzēja iestāde ir tiesīga gan nepiešķirt līguma slēgšanas tiesības, gan izbeigt iepirkuma procedūru bez tiesībām kandidātiem vai pretendentiem pieprasīt jebkādu kompensāciju, kā piemēru minot gadījumu, kad procedūra ir bijusi neveiksmīga, jo nav saņemts neviens kvalitatīvi vai finansiāli pieņemams piedāvājums. Saskaņā ar šo punktu galīgais lēmums šajā ziņā bija jāpieņem līgumslēdzējai iestādei (iepriekš saņemot Komisijas piekrišanu attiecībā uz līgumiem, kuru slēgšanas tiesības līgumslēdzēja iestāde piešķir saskaņā ar *ex ante* sistēmu).
- 31 *PRAG* 2.4.15. punktā par tiesiskās aizsardzības līdzekļiem tostarp bija paredzēts, ka gadījumā, ja Komisija nav līgumslēdzēja iestāde un ja tā ir informēta par pretendenta sūdzību, kurš uzskata, ka viņa tiesības ir tikušas aizskartas, jo ir pieļauta kļūda vai pārkāpums iepirkuma procedūrā, tai savs viedoklis ir jāpaziņo līgumslēdzējai iestādei un jārod, cik vien tas iespējams, izlīgums pretendenta un līgumslēdzējas iestādes starpā.
- 32 *PRAG* 2.9.2. punktā par līguma sagatavošanu un parakstīšanu bija noteikts, ka decentralizētajā *ex ante* sistēmā līgumslēdzēja iestāde līguma dokumentāciju nosūta indosācijai Savienības delegācijai, kurai ir jāparaksta visi līguma oriģināli, lai apstiprinātu Savienības finansējumu.
- 33 Turklāt norāžu konkrēto līguma slēgšanas tiesību pretendentiem 14.1. punktā bija noteikts, ka līgumslēdzējs par viņa piedāvājuma pieņemšanu ir jāinformē rakstveidā, un 15. punktā – ka līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūra var arī tikt atcelta, ja tā ir bijusi neveiksmīga, piemēram, tāpēc, ka nav saņemts neviens kvalitatīvi vai finansiāli pieņemams piedāvājums, un tika atgādināts, ka tādā gadījumā no valsts līgumslēdzējas iestādes nevar prasīt nekādu kompensāciju.

- 34 Uz konkrēto uzaicinājumu iesniegt piedāvājumus atsaucās konsorcijs ar prasītāju kā vadošo partneri.
- 35 2011. gada 13. septembrī valsts līgumslēdzēja iestāde nosūtīja prasītājam paziņojuma vēstuli, to informējot, ka līguma slēgšanas tiesības ir piešķirtas tās vadītajam konsorcijs, ar nosacījumu, ka piecpadsmit dienu laikā tiek iesniegti pieņemami pierādījumi attiecībā uz izslēgšanas situācijām vai atlases kritērijiem konkrētajā iepirkuma procedūrā. Vēstulē bija atgādināts, ka, pastāvot zināmiem nosacījumiem, valsts līgumslēdzēja iestāde joprojām var pieņemt lēmumu atcelt iepirkuma procedūru bez jebkādas kompensācijas.
- 36 2011. gada 4. oktobra elektroniskā pasta vēstulē valsts līgumslēdzēja iestāde norādīja prasītājam, ka ir saņēmusi visus apliecinātos dokumentus. Lai veiktu galīgo pārbaudi, tā lūdza prasītājam atsūtīt tās 2006. gada bilanci vai, ja tas nav iespējams, sniegt noteiktu informāciju. 2010. gada 5. oktobra elektroniskā pasta atbildes vēstulē prasītāja pievienoja savu 2006. gada bilanci. Valsts līgumslēdzēja iestāde apstiprināja tās saņemšanu ar elektroniskā pasta vēstuli tajā pašā dienā.
- 37 Ar 2011. gada 2. novembra elektroniskā pasta vēstuli prasītāja vērsās pie valsts līgumslēdzējas iestādes, interesējoties par procesa virzību.
- 38 2011. gada 3. novembra elektroniskā pasta vēstulē valsts līgumslēdzēja iestāde atbildēja, ka tā gaida līguma dokumentācijas iepriekšēju apstiprinājumu no Savienības delegācijas bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā (turpmāk tekstā – “delegācija”), lai varētu pabeigt līguma parakstīšanas procedūru. Tās ieskatā, procedūra bija jāpabeidz ļoti ātri, jo bija svarīgi, lai prasītāja nodrošinātos, ka līguma izpildē iesaistāmie eksperti būs pieejami līdz 2011. gada beigām.
- 39 2011. gada 9. novembra vēstulē delegācija apstiprināja, ka ir saņēmusi ar konkrēto iepirkumu saistīto līguma projektu, kuru valsts līgumslēdzēja iestāde tai bija nosūtījusi indosācijai. Paziņojumā, uz kuru minētajā vēstulē ir atsauce, tā norādīja, ka ir pieņēmusi lēmumu neindosēt līgumu, pamatojoties uz ABS lēmuma 17. panta 2. punkta c) apakšpunktu.
- 40 Šī sprieduma 39. punktā minētajā paziņojumā delegācija norādīja uz problēmu saistībā ar likumību vai pārkāpumiem, atsaucoties uz to, ka attiecībā uz līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai izvēlēto sabiedrību – proti, prasītāju – ABS ir reģistrēts W3b brīdinājums, kas ir saistīts ar uzsāktu tiesvedību par krāpšanu vai nopietnām administratīvām kļūdām. Visbeidzot šajā pašā paziņojumā tā rekomendēja valsts līgumslēdzējai iestādei izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru bez līguma noslēgšanas un šo izbeigšanu pienācīgi pamatot pretendentam nosūtītajā informācijā.
- 41 2011. gada 9. novembra vēstulē delegācija piebilda, ka lēmumu neindosēt līgumu tā ir pieņēmusi, ņemot vērā tai piekrietošo pienākumu aizsargāt Savienības finanšu intereses un tēlu, kā arī konkrētā brīdinājuma raksturu un nopietnību. Tajā tā ieteica valsts līgumslēdzējai iestādei uzsākt jaunu iepirkuma procedūru.
- 42 2011. gada 17. novembra vēstulē valsts līgumslēdzēja iestāde norādīja delegācijai, ka, reaģējot uz tās nosūtīto informāciju, saskaņā ar kuru vienīgajā tehniski pieņemamajā piedāvājumā konkrēto līguma slēgšanas tiesību piešķiršanai figurē sabiedrība, attiecībā uz kuru ABS ir reģistrēts W3b brīdinājums, tā delegācijai nosūta apstiprināšanai paziņojumu par konkrētās iepirkuma procedūras atcelšanu, kā arī informatīvās vēstules noraidītajiem pretendentiem.
- 43 2010. gada novembrī tika publicēts atzinums par konkrētās iepirkuma procedūras atcelšanu.
- 44 Ar 2011. gada 6. decembra “vēstuli noraidītam pretendentam” valsts līgumslēdzēja iestāde informēja prasītāju, ka, “ņemot vērā nepieciešamību aizsargāt Savienības finanšu intereses un tās tēlu, kā arī brīdinājuma iemesla raksturu un nopietnību”, tā ir nolēmusi izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru bez līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas, kā tas paredzēts ABS lēmuma 17. panta 2. punkta c) apakšpunktā.

- 45 Ar 2011. gada 12. decembra delegācijai un valsts līgumslēdzējai iestādei adresētajām vēstulēm prasītāja apstrīdēja valsts līgumslēdzējas iestādes lēmuma – sakarā ar tās reģistrēšanu ABS izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru bez līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas – tiesiskumu un lūdza atcelt šo lēmumu. Jo īpaši tā uzsvēra, ka Komisija to bija reģistrējusi ABS, to neinformējot, un *a fortiori* iepriekš to neuzklausot, un pārkāpjot tās tiesības uz aizstāvību, kaut gan no 2011. gada 13. aprīļa rīkojuma *Planet/Komisija* (T-320/09, EU:T:2011:172) izrietot, ka šī reģistrēšana attiecībā pret to ir nelabvēlīgs akts. Katrā ziņā valsts līgumslēdzēja iestāde neesot pamatojusi savu izvēli par labu konkrētās iepirkuma procedūras izbeigšanai bez līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas tā vietā, lai izvēlētos mazāk kaitējošu risinājumu, kas paredzēts ABS lēmuma 17. panta 2. punkta c) apakšpunktā.
- 46 2011. gada 16. decembrī ombuds sagatavoja ieteikuma projektu saistībā ar pēc savas iniciatīvas veikto pārbaudi lietā OI/3/2008/FOR pret Komisiju. Šajā projektā tas ieteica pārskatīt ABS lēmumu tā, lai nodrošinātu, ka tā piemērojamība nepārsniedz to, kas ir nepieciešams Savienības finanšu interešu aizsardzībai, un lai tas nepārkāptu ABS reģistrēto personu pamattiesības, jo īpaši šo pēdējo tiesības tikt uzklautiem pirms to reģistrēšanas šajā sistēmā. Šī projekta 141. punktā tas arī ieteica apsvērt, ka uz izmeklēšanu balstītā sistēmā W3b brīdinājumi būtu piemērojami vienīgi gadījumos, kad tiesu iestādes ir nolēmušas pāriet no pirmstiesas izmeklēšanas stadijas uz tiesvedības stadiju. Ombuda ieskatā, vienīgi W1 vai W2 brīdinājumi attiecīgā gadījumā varētu būt piemērojami pirmstiesas izmeklēšanas stadijā.
- 47 Delegācijai un valsts līgumslēdzējai iestādei adresētajās 2012. gada 12. janvāra vēstulēs prasītāja atkārtoja savu nostāju, atsaucoties uz ombuda 2011. gada 16. decembra ieteikuma projektu.
- 48 Delegācijai un valsts līgumslēdzējai iestādei adresētajās 2012. gada 1. marta vēstulēs prasītāja norādīja, ka tā uzskata, ka aplūkojamajā gadījumā runa ir par Savienības atbildību, un, pamatojoties uz Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 41. pantu, lūdza, lai tai tiktu nosūtīta visa korespondence un dokumenti, ar kuriem notikusi apmaiņa starp Komisiju un bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas iestādēm saistībā ar konkrēto iepirkuma procedūru, ciktāl tie attiecas uz prasītāju.
- 49 2012. gada 14. marta vēstulē delegācija atvainojās par kavēšanos ar atbildi uz prasītājas vēstulēm un informēja to, ka atbilstoši PRAG 2.4.15. [punktam] tā kopā ar valsts līgumslēdzēju iestādi, kura vienīgā ir atbildīga par konkrēto iepirkuma procedūru, pēta, kā atbildēt uz tās lūgumu piekļūt atsevišķiem dokumentiem.
- 50 Delegācijai un valsts līgumslēdzējai iestādei adresētajās 2012. gada 11. maija vēstulēs prasītāja norādīja, ka tā uzskata, ka valsts līgumslēdzējas iestādes pieņemtais lēmums atcelt konkrēto iepirkuma procedūru ir nekas vairāk, kā tikai sekas Komisijas pieņemtajam lēmumam veikt ierakstu attiecībā uz to ABS un secīgajam delegācijas lēmumam neindosēt līgumu šī ieraksta dēļ. Tā arī atkārtoti pauda savu lūgumu par dokumentu nosūtīšanu.
- 51 Ar 2012. gada 24. maija spriedumu *Cour d'appel de Paris* [Parīzes apelācijas tiesa] atcēla 2008. gada 18. septembra un 17. oktobra pieprasījumus, secīgos OLAF ziņojumus, kā arī visus vēlākos aktus.
- 52 2012. gada 25. jūnija vēstulē prasītāja no jauna atkārtoja delegācijai un Komisijai savu lūgumu par dokumentu nosūtīšanu.
- 53 2012. gada 25. jūnija vēstulē prasītāja arī lūdza Komisiju apstiprināt, ka attiecībā uz to ABS ir ticis reģistrēts brīdinājums, un norādīt, kāds ir bijis šī brīdinājuma raksturs un pamatojums, kā arī brīdinājuma pieprasījuma autors un datums.
- 54 2012. gada 6. jūlijā ombuds pieņēma lēmumu par pārbaudes pēc savas iniciatīvas pabeigšanu lietā OI/3/2008/FOR pret Komisiju.

- 55 2012. gada 11. jūlija vēstulē Komisija prasītājam apstiprināja, ka attiecībā uz to ABS kopš 2010. gada jūlija ir reģistrēts W3b brīdinājums saskaņā ar ABS lēmuma 12. pantu, kurā bija paredzēts, ka, “ja OLAF izmeklēšanas rezultātā tiek ierosināta šāda tiesvedība vai OLAF piedāvā savu palīdzību vai pārrauga šādu tiesvedību, OLAF pieprasa attiecīgā W3b brīdinājuma aktivizēšanu”. Turklāt tā norādīja, ka ikvienam deleģētajam kredītrīkotājam ir jāizvērtē, kādas sekas šāds brīdinājums atstāj uz iepirkuma procedūrām un spēkā esošajiem līgumiem.
- 56 2012. gada 11. jūlija vēstulē delegācija norādīja prasītājam, ka lēmumu atcelt konkrēto iepirkuma procedūru ir pieņēmusi valsts līgumslēdzēja iestāde, ka tās rīcībā nav dokumentu, kuriem tā varētu prasītājam dot piekļuvi, un ka tādejā tās lūgumu tā pārsūtīs kompetentajam valsts iestādēm.
- 57 Ar 2012. gada 23. augusta vēstuli prasītāja iesniedza sūdzību ombudam, lūdzot konstatēt, ka Komisija ir pārkāpusi labas pārvaldības principu, reģistrējot to ABS, bet iepriekš neinformējot par to, atsakoties tai sniegt nepieciešamo informāciju šī brīdinājuma izpratnei un uz šāda pamata atsakoties indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, kura slēgšanas tiesības tai bija tikušas piešķirtas, nekā neņemot vērā tās sekojošos protestus. Tā arī aicināja ombudu rīkoties, lai tās reģistrācija ABS tiktu dzēsta. Šī sūdzība tika reģistrēta ar numuru 604/2013/FOR.
- 58 Ar 2012. gada 19. decembra spriedumu Komisija/*Planet* (C-314/11 P, EU:C:2012:823) Tiesa noraidīja apelācijas sūdzību, kas bija iesniegta par 2011. gada 13. aprīļa rīkojumu *Planet*/Komisija (T-320/09, EU:T:2011:172), apstiprinot, ka subjekta reģistrēšana ABS, tostarp ar W1 brīdinājumu, var negatīvi ietekmēt reģistrēto subjektu.
- 59 Izdarot secinājumus no 2012. gada 19. decembra sprieduma Komisija/*Planet* (C-314/11 P, EU:C:2012:823), Komisija veica ABS lēmuma piemērošanas pagaidu pasākumus ar mērķi ļaut subjektiem, uz kuriem attiecas brīdinājumu no W1 līdz W4 reģistrācijas pieprasījums, pirms brīdinājuma reģistrēšanas rakstveidā iesniegt savus apsvērumus.
- 60 Ar 2013. gada 8. maija lēmumu ombuds pabeidza lietu 637/2009/(ELB)FOR ar šādu kritisku piezīmi: “OLAF nepamatoti ir atturējies pieprasīt attiecībā uz [ECO3] reģistrētā W3b brīdinājuma dzēšanu.”
- 61 2013. gada 16. decembra vēstulē ombuds nosūtīja prasītājam apsvērumus, ko tas bija saņēmis no OLAF ar 2013. gada 2. decembra vēstuli.
- 62 2014. gada 8. janvāra vēstulē prasītāja sniedza ombudam savus apsvērumus par OLAF 2013. gada 2. decembra vēstuli.
- 63 2014. gada 1. septembra vēstulē ombuds nosūtīja prasītājam savu ieteikuma projektu lietā 604/2013/FOR, kurā bija paredzēts, ka Komisijai jādzēš savs brīdinājums ABS vai jāsniedz pamatojums, kas attaisnotu tā saglabāšanu, un jānosūta prasītājam savas sarakstes ar valsts līgumslēdzēju iestādi saistībā ar šo brīdinājumu kopija.
- 64 2015. gada februārī Komisija dzēsa no ABS brīdinājumu attiecībā uz prasītāju, kā arī L. kungu.
- 65 Ar 2015. gada 16. aprīļa rīkojumu Turcijas lietu uzraugošais Francijas izmeklētājtiesnesis atzina, ka šajā lietā nav veicama kriminālvajāšana pret L. kungu par aktīvām korupcijas darbībām, jo par viņam izvirzītajām apsūdzībām nav iegūta pietiekama pamatojoša informācija.
- 66 2015. gada 29. aprīļa vēstulē ombuds nosūtīja prasītājam OLAF apsvērumus par ieteikuma projektu saistībā ar prasītājas sūdzību. Savos apsvērumos OLAF bija norādījis, ka 2015. gada 10. februārī, pamatojoties uz ABS lēmuma 5. panta 3. punkta b) apakšpunktu, tas bija nosūtījis Komisijas grāmatvedim pieprasījumu par brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrācijas ABS dzēšanu un ka

2015. gada 16. februārī minētais grāmatvedis bija pieņēmis lēmumu dzēst šo reģistrāciju. Attiecībā uz lūgumu nosūtīt saraksti OLAF norādīja, ka šo lūgumu tas ir pārsūtījis kompetentajam Komisijas dienestam.

- 67 Ombudam adresētajā 2015. gada 21. maija vēstulē prasītāja apstiprināja, kas tās reģistrācija ABS ir dzēsta, vienlaikus paužot iebildumus attiecībā uz OLAF apsvērumiem.
- 68 Ar 2015. gada 21. maija rīkojumu *chambre du conseil du tribunal de première instance francophone de Bruxelles* [Briseles frankofonās daļas pirmās instances tiesas Konsultatīvā palāta] (Beļģija) tostarp nodeva L. kungu un ECO3 krimināltiesai saistībā ar iespējamām korupcijas darbībām Ukrainas lietā.
- 69 2015. gada 26. jūnija vēstulē, ko prasītāja saņēma 2015. gada 1. jūlijā, Komisija nosūtīja prasītājai saraksti starp valsts līgumslēdzēju iestādi un delegāciju, proti, 2011. gada 9. un 17. novembra vēstules, kurām pieeja tai pirms tam nebija nodrošināta.

Par notikumiem pēc prasības celšanas

- 70 Ar 2016. gada 14. jūnija rīkojumu *chambre du conseil du tribunal de première instance francophone de Bruxelles* tostarp nodeva L. kungu un ECO3 krimināltiesai saistībā ar iespējamām korupcijas darbībām Serbijas lietā.
- 71 Ar diviem 2017. gada 5. oktobra spriedumiem *tribunal de première instance francophone de Bruxelles* atzina kriminālprocesus Ukrainas un Serbijas lietās par nepieņemamiem, jo minēto procesu pamats bija neatgriezeniski zudis, Francijas tiesai anulējot būtiskus pierādījumus, un līdz ar to atzina, ka tai nav kompetences izskatīt civilprasības. Tā kā par šiem spriedumiem netika iesniegtas apelācijas sūdzības, tie kļuva galīgi.

Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi

- 72 Ar prasības pieteikumu, kas Vispārējās tiesas kancelejā tika iesniegts 2016. gada 13. jūnijā, prasītāja cēla šo prasību. Lieta tika nodota izskatīšanai Vispārējās tiesas piektajai palātai.
- 73 Pēc izmaiņām Vispārējās tiesas palātu sastāvā 2016. gada 6. oktobrī lieta tika nodota izskatīšanai Vispārējās tiesas septītajai palātai.
- 74 2017. gada 14. februārī pareizas tiesvedības interesēs lieta tika nodota izskatīšanai jaunam tiesnesim referentam no Vispārējās tiesas pirmās palātas.
- 75 Procesa organizatoriska pasākuma ietvaros, kas paredzēts Vispārējās tiesas Reglamenta 89. pantā un par ko lietas dalībniekiem tika paziņots 2017. gada 15. jūnijā, tie tika uzaicināti iesniegt savus apsvērumus par to, kā izskatāmo lietu ietekmē 2012. gada 13. septembra rīkojums *Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon*/Komisija u.c. (T-369/11, nav publicēts, EU:T:2012:425), kas pēc apelācijas sūdzības izskatīšanas apstiprināts ar 2013. gada 4. jūlija rīkojumu *Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon* /Komisija u.c. (C-520/12 P, nav publicēts, EU:C:2013:457). Lietas dalībnieki šo lūgumu izpildīja noteiktajos termiņos.
- 76 Pēc tiesneša referenta priekšlikuma Vispārējā tiesa nolēma uzsākt mutvārdu procesu un jaunu procesa organizatorisko pasākumu ietvaros, kas lietas dalībniekiem tika paziņoti 2018. gada 23. martā, uzaicināja tos atbildēt uz atsevišķiem rakstveida jautājumiem. Lietas dalībnieki šo lūgumu izpildīja noteiktajos termiņos.

- 77 Lietas dalībnieku mutvārdu paskaidrojumi un to atbildes uz Vispārējās tiesas mutiski uzdotajiem jautājumiem tika uzklausītas tiesas sēdē 2018. gada 2. maijā. Noslēdzot šo sēdi, tika pabeigta tiesvedības mutvārdu daļa.
- 78 Pēc tiesneša referenta lūguma Vispārējā tiesa, uzskatot, ka lieta tostarp būtu jāskata, balstoties uz argumentu, kuru lietas dalībnieki nav apsprieduši, nolēma atkārtoti sākt tiesvedības mutvārdu daļu un procesa organizatoriska pasākuma ietvaros uzaicināja šos pēdējos rakstveidā atbildēt uz vienu jautājumu. Lietas dalībnieki šo lūgumu izpildīja noteiktajos termiņos, un ar Vispārējās tiesas pirmās palātas priekšsēdētāja lēmumu tiesvedības mutvārdu daļa tika pabeigta no jauna.
- 79 Prasītājas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- piespriest Komisijai atlīdzināt mantisko un morālo kaitējumu, kas tai ir nodarīts sakarā ar brīdinājuma attiecībā uz to reģistrēšanu ABS un ar šo brīdinājumu pamatoto atteikumu indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, kura kopsumma tiek novērtēta 496 000 EUR apmērā, ko veido 166 000 EUR kā mantiskais kaitējums, kas ir saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, un 330 000 EUR kā mantiskais un morālais kaitējums, kas ir saistīts ar iespējas zaudēšanu iegūt citu līgumu slēgšanas tiesības nodarbinātības jomā un bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā;
 - piespriest Komisijai atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.
- 80 Komisijas prasījumi Vispārējai tiesai ir šādi:
- prasību noraidīt;
 - piespriest prasītājam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Juridiskais pamatojums

Par Vispārējās tiesas kompetenci izskatīt prasību

- 81 Lai gan atbildē uz repliku Komisija ir norādījusi, ka neapstrīd izskatāmās prasības pieņemamību, savā atbildē saistībā ar 2017. gada 15. jūnijā paziņoto procesa organizatorisko pasākumu tā ir vērsusi uzmanību uz to, ka Vispārējai tiesai izskatāmā prasība būtu jāatzīst par nepieņemamu pēc savas ierosmes. No 2012. gada 13. septembra rīkojuma *Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon*/Komisija u.c. (T-369/11, nav publicēts, EU:T:2012:425) 62. punkta izrietot, ka tad, ja kaitējumu radījušo rīcību ir veikusi kādas trešās valsts līgumslēdzēja iestāde, tikai šis valsts tiesu iestādēm ir kompetence izskatīt jautājumu par iespējamu kompensāciju. Tās ieskatā, prasītājas norādītā kaitējuma pamatā esošā rīcība ir valsts līgumslēdzējas iestādes rīcība, proti, valsts līgumslēdzējas iestādes pieņemtais lēmums atcelt konkrēto iepirkuma procedūru, par kuru prasītāja ir tikusi informēta šīs iestādes 2011. gada 6. decembra vēstulē.
- 82 Savā atbildē saistībā ar 2017. gada 15. jūnijā un 2018. gada 23. martā paziņotajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem prasītāja lūdz atzīt izskatāmo prasību par pieņemamu, iebilstot, ka, pat ņemot vērā valsts līgumslēdzējas iestādes lēmumu izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru bez līguma noslēgšanas, kaitējuma pamatā esošā norādītā prettiesiskā rīcība, proti, tās reģistrācija ABS un tai sekojošais atteikums indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu ir piedēvējama Komisijai vai delegācijai. Tātad situācija atšķiroties no situācijas lietā, kurā tika taisīts šī sprieduma 81. punktā minētais rīkojums un kurā prasītāja lūdza atlīdzināt kaitējumu, kas izriet no trešās valsts līgumslēdzējas iestādes pieņemta lēmuma, kura tiesiskumu tā apstrīd.

- 83 Prasības pieņemamības aizsegā lietas dalībnieki šajā gadījumā apspriež to, vai Vispārējai tiesai ir vai nav kompetence izskatīt celto prasību vai arī tās izskatīšana ir piekritīga bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas tiesām.
- 84 Pat ja lietas dalībnieku apspriesto jautājumu nepapildina nekāds formāls prasījums, Savienības tiesa to var izvērtēt pēc savas ierosmes, jo tas skar pašu Savienības tiesu kompetenci strīda izskatīšanā, kas ir absolūts pamats (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1980. gada 18. marts, *Ferriera Valsabbia* u.c./Komisija, 154/78, 205/78, 206/78, no 226/78 līdz 228/78, 263/78, 264/78, 31/79, 39/79, 83/79 un 85/79, EU:C:1980:81, 7. punkts, un 2005. gada 15. marts, *GEF*/Komisija, T-29/02, EU:T:2005:99, 72. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 85 Šajā ziņā svarīgi atzīmēt, ka akts, uz kura prettiesiskumu prasītāja ir norādījusi, pamatojot savas tiesības uz atlīdzību, ir nevis valsts līgumslēdzējas iestādes pieņemtais lēmums atcelt konkrēto iepirkuma procedūru, bet gan Komisijas lēmums reģistrēt to ABS un sekojošais deleģācijas atteikums indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu. Kā savukārt atbildē uz 2017. gada 15. jūnijā un 2018. gada 23. martā paziņotajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem norāda prasītāja, “[tā] savu prasību par kaitējuma atlīdzināšanu nepamato ar valsts līgumslēdzējas iestādes lēmumu, kurai ir kompetence saistībā ar tā saucamajām *ex ante* decentralizētajām līgumu slēgšanas tiesībām”, bet kura “nevar noslēgt līgumu bez iepriekšēja Komisijas apstiprinājuma”, kura tātad “vienīgā ir atbildīga par apstiprinājuma došanu vai atteikšanos tādu sniegt”.
- 86 No minētā izriet – lai arī lēmumu izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru ir pieņēmusi valsts līgumslēdzēja iestāde, prettiesiskuma, uz kuru ir norādīts izskatāmās prasības pamatojumā, avots tomēr ir kāda no Savienības iestādēm, orgāniem vai struktūrām un to nevar uzskatīt par tādu, kurā būtu vainojama kāda valsts varu pārstāvoša iestāde.
- 87 No Lēmuma C(2009) 7692, galīgā redakcija, 1. panta kopsakarā ar šī paša lēmuma II pielikumu un PRAG 2.2. punktu izriet, ka deleģācija nevis vienkārši izdeva atzinumu par līguma noslēgšanu ar izraudzīto pretendentu, bet gan tai bija tiesības akceptēt vai noraidīt tādu noslēgšanu, ja tā uzskatītu, ka nav izpildīti šo noslēgšanu pieļaujošie nosacījumi.
- 88 Turklāt no lietas materiāliem un Vispārējā tiesā notikušajām debatēm izriet, ka 2011. gada 9. novembra vēstulē deleģācija ir faktiski izmantojusi tai šajā ziņā uzticētās pilnvaras atteikt ar konkrēto iepirkumu saistītā līguma noslēgšanu ar prasītājas vadīto konsorciiju, kā rezultātā valsts līgumslēdzējai iestādei, ņemot vērā, ka vienīgo tehniski pieņemamo piedāvājumu bija iesniedzis šis konsorcijs, nav atlikusi nekāda cita izvēle kā atcelt konkrēto iepirkuma procedūru.
- 89 No iepriekš minētā izriet, ka prasītājas, pamatojot savas tiesības uz kompensāciju, apgalvotās nelikumības ir attiecināmas nevis uz valsts līgumslēdzēju iestādi, kura bija saistīta ar tāda deleģācijas atteikuma sekām, kas pats bija balstīts uz iepriekšēju Komisijas lēmumu, bet gan uz pašu deleģāciju un Komisiju.
- 90 Tādējādi aplūkojamā situācija atšķiras no tās, kāda bija pamatā 2012. gada 13. septembra rīkojumam *Diadikasia Symvouloi Epicheiriseon*/Komisija u.c. (T-369/11, nav publicēts, EU:T:2012:425), kurā vienīgie akti, uz kuru prettiesiskumu bija norādīts kompensācijas pieteikuma pamatojumā, bija valsts līgumslēdzējas iestādes akti.
- 91 No visiem iepriekš minētajiem vērtējumiem izriet, ka Vispārējai tiesai ir kompetence izskatīt šo prasību un ka Komisijas šajā ziņā izvirzītie argumenti par pretējo ir noraidāmi.

Par replikas pielikumos C.1 līdz C.12 norādīto pierādījumu pieņemamību

- 92 Saskaņā ar Reglamenta 113. pantu Vispārējā tiesa pēc savas ierosmes var pārbaudīt prasības pieņemamības nosacījumus, kuriem ir absolūts raksturs (skat. spriedumu, 1998. gada 2. aprīlis, *Apostolidis/Tiesa*, T-86/97, EU:T:1998:71, 18. punkts un tajā minētā judikatūra). Tomēr Savienības tiesa principā nevar balstīt savu nolēmumu uz tiesību pamatu, ko tā izvirzījusi pēc savas ierosmes, pat ja tas ir absolūts pamats, iepriekš nezaicinot lietas dalībniekus iesniegt savus apsvērumus par minēto pamatu (skat. spriedumu, 2009. gada 17. decembris, Pārskatīšana M/EMEA, C-197/09 RX-II, EU:C:2009:804, 57. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 93 Aplūkojamajā gadījumā pēc savas ierosmes ir jāizvērtē replikas pielikumos C.1 līdz C.12 iesniegto pierādījumu pieņemamība.
- 94 Atbildot uz Vispārējās tiesas izraudzītu procesa organizatorisko pasākumu (skat. šī sprieduma 78. punktu), prasītāja ir uzsvērusi, ka uz visu replikas pielikumos C.1 līdz C.12 norādīto informāciju kā pierādījumu atspēkojumiem vai piedāvāto pierādījumu papildinājumiem nav attiecināms Reglamenta 85. panta 1. punktā paredzētais procesuālo darbību noilgums. Savukārt Komisija ir vērsusi uzmanību uz to, ka līdz pat šim brīdim prasītāja nebija sniegusi pamatojumu konkrētās informācijas novēlotajai iesniegšanai un, vienlaikus atstājot to izlemšanai Vispārējai tiesai, uzskata, ka minētā informācija varētu tikt atzīta par pieņemamu vai nu kā papildinoša informācija, vai kā pierādījumu atspēkojums vai piedāvāto pierādījumu papildinājums.
- 95 Šajā ziņā no prasības pieteikuma izriet, ka izskatāmās prasības priekšmets ir prasība par zaudējumu atlīdzību, lai panāktu prasītājas iespējami ciestā mantiskā un morālā kaitējuma atlīdzināšanu, kas tai esot nodarīts ar Komisijas lēmumu to reģistrēt ABS un secīgo deleģācijas atteikumu indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu. Tātad šeit ir runa par prasību, ar kuru prasītāja cenšas piesaukt Savienības ārpuslīgumisko atbildību.
- 96 Saskaņā ar iedibināto judikatūru pie prasības par ārpuslīgumisko atbildību prasītājam ir jāsniedz Savienības tiesai pārlicinoši pierādījumi par kaitējuma pastāvēšanu un tā apmēru (skat. spriedumus, 2016. gada 28. janvāris, *Zafeiropoulos/Cedefop*, T-537/12, nav publicēts, EU:T:2016:36, 91. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2016. gada 26. aprīlis, *Strack/Komisija*, T-221/08, EU:T:2016:242, 308. punkts (nav publicēts)).
- 97 Protams, Savienības tiesas ir atzinušas, ka atsevišķos gadījumos, it īpaši tad, ja ir grūti aprēķināt apgalvoto kaitējumu, prasības pieteikumā nav jānorāda tā precīzs apmērs, nedz arī skaitliski jāizsaka prasītā atlīdzinājuma summa (skat. spriedumu, 2013. gada 28. februāris, *Inalca un Cremonini/Komisija*, C-460/09 P, EU:C:2013:111, 104. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 98 Prasības pieteikums izskatāmajā lietā ir iesniegts 2016. gada 13. jūnijā. Tajā prasītāja ir skaitliski izteikusi mantisko un morālo kaitējumu, kādu tā uzskata, ka ir cietusi, pamatojoties uz minētā pieteikuma pielikumos norādīto informāciju.
- 99 Vispirms jāatgādina, ka saskaņā ar Reglamenta 76. panta f) punktu prasības pieteikumā attiecīgā gadījumā ir jāietver ziņas par pierādījumiem un piedāvātajiem pierādījumiem.
- 100 Turklāt Reglamenta 85. panta 1. punktā ir noteikts, ka pierādījumus un piedāvātos pierādījumus iesniedz pirmajā procesuālo rakstu apmaiņā. Saskaņā ar šī paša reglamenta 85. panta 2. punktu replikas rakstā un atbildes rakstā uz repliku puses savas argumentācijas atbalstam var sniegt papildu pierādījumus vai izteikt pierādījumu piedāvājumus ar nosacījumu, ka kavēšanās to iesniegšanā ir attaisnota. Pēdējā minētajā gadījumā saskaņā ar Reglamenta 85. panta 4. punktu Vispārējā tiesa lemj par iesniegto pierādījumu vai piedāvāto pierādījumu pieņemamību, vispirms dodot pārējiem lietas dalībniekiem iespēju paust savu viedokli par tiem.

- 101 Reglamenta 85. panta 1. punktā paredzētais procesuālo darbību noilguma termiņš neattiecas uz pierādījumu atspēkojumiem un piedāvāto pierādījumu papildinājumiem, kas tiek iesniegti, atbildot uz pretējās puses iesniegtu pierādījumu atspēkojumu (skat. spriedumu, 2017. gada 22. jūnijs, *Biogena Naturprodukte/EUIPO* (“ZUM wohl”), T-236/16, EU:T:2017:416, 17. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 102 No judikatūras par Reglamenta 85. panta 1. punktā paredzētā procesuālo darbību noilguma termiņa piemērošanu izriet, ka lietas dalībniekiem ir jāpamato kavējums, iesniedzot savus pierādījumus vai jaunus pierādījumu piedāvājumus (spriedums, 2008. gada 18. septembris, *Angé Serrano u.c./Parlaments*, T-47/05, EU:T:2008:384, 54. punkts) un ka Savienības tiesas ir tiesīgas pārbaudīt šo pierādījumu iesniegšanas vai jaunu pierādījumu piedāvāšanas kavējuma attaisnojuma pamatotību un – atkarībā no konkrētā gadījuma – to saturu, kā arī, ja šī novēlotā iesniegšana nav juridiski pietiekami attaisnota vai pamatota, ir pilnvarotas tos noraidīt (spriedumi, 2005. gada 14. aprīlis, *Gaki-Kakouri/Tiesa*, C-243/04 P, nav publicēts, EU:C:2005:238, 33. punkts, un 2008. gada 18. septembris, *Angé Serrano u.c./Parlaments*, T-47/05, EU:T:2008:384, 56. punkts).
- 103 Jau ir ticis nospriests, ka lietas dalībnieka veikta novēlota pierādījumu vai pierādījumu piedāvājumu iesniegšana var būt attaisnojama ar to, ka iepriekš šim lietas dalībniekam konkrētie pierādījumi nevarēja būt pieejami, vai ar to, ka pretējās puses veikta novēlota pierādījumu iesniegšana pamato lietas materiālu papildināšanu, lai nodrošinātu sacīkstes principa ievērošanu (spriedumi, 2005. gada 14. aprīlis, *Gaki-Kakouri/Tiesa*, C-243/04 P, nav publicēts, EU:C:2005:238, 32. punkts, un 2008. gada 18. septembris, *Angé Serrano u.c./Parlaments*, T-47/05, EU:T:2008:384, 55. punkts).
- 104 Aplūkojamajā gadījumā replikas pielikumos C.1 līdz C.15 prasītāja ir sniegusi zināmu skaitu pierādījumu, nenorādot precīzu attaisnojumu par to novēloto iesniegšanu.
- 105 Vispirms ir jānorāda, ka replikas pielikumā C.7 ietvertā tabula ar sīki uzskaitītām prasītājas darbības izmaksām nav, kā to norāda prasītāja, pierādījums. Proti, runa ir par vienkāršu prasītājas sniegtu informāciju, atbildot uz Komisijas formulētu jautājumu iebildumu raksta 52. punktā, ko šī pēdējā ir “pieņēmusi zināšanai” atbildes uz repliku 34. punktā. Līdz ar to šeit runa nav par pierādījumu, kura pieņemamība būtu izvērtējama no Reglamenta 85. panta 1. punkta viedokļa.
- 106 Tā kā savās atbildēs uz Vispārējās tiesas uzdotajiem jautājumiem (skat. šī sprieduma 78. punktu) prasītāja ir norādījusi, ka replikas pielikumi C.1 līdz C.12 pastiprina informāciju, kas nepieciešama, lai atspēkotu Komisijas iebildumu rakstā norādītos argumentus, ir jānorāda, ka pielikumos C.1 līdz C.4 ietverti pierādījumu novēloto iesniegšanu – kā to pamatoti norāda prasītāja un kā to atzīst Komisija – faktiski var attaisnot ar mērķi nodrošināt sacīkstes principa ievērošanu saistībā ar konkrētiem argumentiem, kas izvirzīti iebildumu rakstā. Pirmkārt, izvilcums no 2015. gada 16. aprīļa rīkojuma par lietas nodošanu iztiesāšanai krimināltiesā un par lietas izbeigšanu daļā, kas izdots Francijā uzsāktā kriminālprocesa ietvaros, ir ticis iesniegts replikas pielikumā C.1, lai apliecinātu, ka lieta pret L. kungu ir tikusi izbeigta pēc būtības, proti, pietiekamu pierādījumu trūkuma dēļ, nevis piekritības apsvērumu dēļ, kā to iebildumu raksta 12. punktā bija apgalvojusi Komisija. Otrkārt, procesa pie ombuda dokumenti ir tikuši iesniegti replikas pielikumos C.2 un C.3, lai pierādītu, ka brīdinājums ABS bija reģistrēts tikai attiecībā uz L. kungu un ECO3, nevis uz prasītāju pašu, kā to iebildumu raksta 16. punktā bija apgalvojusi Komisija. Treškārt, izvilcumi no galīgajiem revīzijas ziņojumiem par trim projektiem, kuros bija piedalījusies prasītāja, ir tikuši iesniegti replikas pielikumā C.4, lai pierādītu, ka projekta ietvaros pakalpojumu patiesi sniedzamo dienu skaits principā atbilda budžetā aplēstajam dienu skaitam, ko Komisija bija apšaubījusi iebildumu raksta 50. punktā.
- 107 Savukārt replikas pielikumos C.5, C.6 un C.8 līdz C.12 esošos pierādījumus, proti, prasības pieteikuma pielikumā pievienotajā kaitējuma novērtējuma tabulā (turpmāk tekstā – “ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabula”) minēto divu galveno ekspertu sniegtos paziņojumus, kas apstiprina to dienas likmi, samaksas apliecinājumu projekta vadītājam, kuru prasītāja esot algojusi 2012. gadā, konsorcijs locekļu sniegto paziņojumu, kas apstiprina sadalījuma proporciju,

kāda norādīta ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā, un 2013. gada 13. februārī publicēto atzinumu par publisku līgumu, kas noslēdzams ar bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas iestādēm, lai tām sniegtu atbalstu cīņā ar neregistrēto nodarbinātību, kā arī priekšatlasē šim iepirkumam izraudzīto pretendentu sarakstu prasītāja ir iesniegusi vienīgi ar mērķi, lai saskaņā ar šī sprieduma 96. punktā minēto judikatūru pierādītu apgalvotā mantiskā un morālā kaitējuma pastāvēšanu un apmēru, kāds tas ir izteikts skaitļos prasības pieteikumā. Tas, ka iebildumu rakstā Komisija ir argumentējusi, ka prasītāja nav juridiski pietiekami pierādījusi apgalvotā kaitējuma pastāvēšanu un apmēru, neļauj uzskatīt, ka replikas pielikumos C.5, C.6 un C.8 līdz C.12 ietvertu pierādījumu novēlota iesniegšana tādējādi ir bijusi attaisnojama ar nepieciešamību atbildēt uz Komisijas argumentiem un nodrošināt sacīkstes principa ievērošanu.

- 108 No visiem iepriekš minētajiem vērtējumiem izriet, ka no visas replikas pielikumos sniegtās informācijas replikas pielikumos C.5, C.6 un C.8 līdz C.12 ietvertā informācija ir noraidāma kā nepieņemama un tā netiks ņemta vērā, izskatot prasību pēc būtības.

Par lietas būtību

- 109 Saskaņā ar LESD 340. panta otro daļu, “ja pastāv tādas saistības, kas nav līgumsaistības, Savienība saskaņā ar vispārējiem tiesību principiem, kas kopīgi visu dalībvalstu tiesību sistēmām, novērš jebkādu kaitējumu, ko radījušas Savienības iestādes vai to darbinieki, pildot savus pienākumus”. Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanās par tās iestāžu prettiesisku rīcību LESD 340. panta otrās daļas izpratnē ir atkarīga no tā, vai ir izpildīti visi nosacījumi, proti, iestādēm pārņemta rīcība ir prettiesiska, kaitējums ir faktiski radīts un pastāv cēloņsakarība starp konkrēto rīcību un norādīto kaitējumu (skat. spriedumus, 2008. gada 9. septembris, *FIAMM u.c./Padome* un Komisija, C-120/06 P un C-121/06 P, EU:C:2008:476, 106. punkts un tajā minētā judikatūra; 2007. gada 11. jūlijs, *Schneider Electric/Komisija*, T-351/03, EU:T:2007:212, 113. punkts, un 2014. gada 25. novembris, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, T-384/11, EU:T:2014:986, 47. punkts).
- 110 Pamatojot izskatāmo prasību, prasītāja apgalvo, ka trīs šī sprieduma 109. punktā minētie nosacījumi aplūkojamajā gadījumā ir izpildīti.
- 111 Komisija lūdz noraidīt izskatāmo prasību kā nepamatotu, jo prasītāja neesot sniegusi pierādījumus – kas ir tās pienākums – par to, ka aplūkojamajā gadījumā ir izpildīti visi nosacījumi, lai iestātos Savienības ārpuslīgumiskā atbildība. Galvenokārt tā apgalvo, ka prasītāja nav iesniegusi pierādījumus par tās norādīto kaitējuma esamību un apmēru. Pakārtoti tā apšaubā prasītājas tai pārņemtas rīcības prettiesiskumu.
- 112 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru nosacījumi par Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos LESD 340. panta otrās daļas izpratnē, kas jau uzskaitīti šī sprieduma 109. punktā, ir kumulatīvi (spriedums, 2010. gada 7. decembris, *Fahas/Padome*, T-49/07, EU:T:2010:499, 92. un 93. punkts, un rikožums, 2012. gada 17. februāris, *Dagher/Padome*, T-218/11, nav publicēts, EU:T:2012:82, 34. punkts). No minētā izriet, ka tad, ja viens no šiem nosacījumiem nav izpildīts, prasība ir noraidāma kopumā (spriedums, 2011. gada 26. oktobris, *Dufour/ECB*, T-436/09, EU:T:2011:634, 193. punkts).
- 113 Tātad ir jāpārbauda, vai aplūkojamajā gadījumā prasītāja, izpildot savu pienākumu, ir iesniegusi pierādījumus par Komisijai pārņemtas rīcības prettiesiskumu, apgalvotā mantiskā un morālā kaitējuma esamību un par cēloņsakarības esamību starp Komisijai pārņemto prettiesisko rīcību un tās norādīto kaitējumu.

Par Komisijai pārņemto pretiesisko rīcību

- 114 Prasītāja būtībā apgalvo, ka Komisija un delegācija ir pieļāvušas kļūdu, vispirms attiecībā uz to reģistrējot brīdinājumu ABS un tad, pamatojoties uz šo brīdinājumu, atsakoties indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu pēc tam, kad tā noslēgšanas tiesības bija piešķirtas tās vadītajam konsorcijsam. Prasītājas ieskatā, šī kļūda ir sekas vairākiem pārkāpumiem, kas piedēvējami Komisijai un delegācijai.
- 115 Pirmām kārtām, brīdinājuma attiecībā uz to reģistrēšana ABS esot bijusi pretiesiska.
- 116 Pirmkārt, šādam brīdinājumam neesot bijis juridiska pamata, jo tāds pamats esot iztrūcis pašam lēmumam, pamatojoties uz kuru tas esot ticis reģistrēts, proti, ABS lēmumam, un kurš līdz ar to esot ticis pieņemts, pārkāpjot LESD 5. pantā ietverto kompetenču sadales principu, kā arī Pamattiesību hartas 48. panta 1. punktā nostiprināto nevainīguma prezumpcijas principu, kā Vispārējā tiesa to jau esot konstatējusi 2015. gada 22. aprīļa spriedumā *Planet/Komisija* (T-320/09, EU:T:2015:223, 57., 58. un 66.–68. punkts).
- 117 Turklāt ABS lēmums esot pieņemts, pārkāpjot tiesiskās drošības principu, jo nosacījums W3b brīdinājuma reģistrēšanai saistībā ar to, ka attiecīgā persona ir iesaistīta “tiesvedībā”, neesot bijis pietiekami skaidrs un precīzs, lai attiecīgās personas varētu nepārprotami zināt savas tiesības un pienākumus, kā 2011. gada 16. decembra ieteikuma projektā lietā OI/3/2008/FOR konstatējis ombuds.
- 118 Otrkārt, ar W3b brīdinājuma reģistrēšanu ABS esot ticis pārkāpts Pamattiesību hartas 41. pants, labas pārvaldības princips, tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips, pamattiesības tikt uzklaustam un pienākums norādīt pamatojumu, jo tas esot veikts, neinformējot prasītāju par to un *a fortiori* iepriekš neuzklaustot to, un nesniedzot tai pietiekamu pamatojumu.
- 119 Treškārt un pakārtoti, ar tās reģistrēšanu ABS esot ticis pārkāpts ABS lēmums un samērīguma princips, jo nosacījums W3b brīdinājuma reģistrēšanai saistībā ar “tiesvedības” esamību neesot bijis izpildīts nedz prasītājas gadījumā, nedz pat L. kunga vai *ECO3* gadījumā, jo uz izmeklēšanu balstītā sistēmā izmeklēšanas vai pirmstiesas izmeklēšanas stadija neietilpstot šajā jēdzienā.
- 120 Otrām kārtām, atteikšanās indosēt iepirkuma līgumu un līdz ar to procedūras izbeigšana bez konkrēto līguma slēgšanas tiesību piešķiršanas saskaņā ar ABS lēmuma 17. panta 2. punktu esot bijusi pretiesiska. Komisija neesot ievērojusi Pamattiesību hartas 41. pantā nostiprināto pienākumu norādīt pamatojumu, rūpības pienākumu un samērīguma principu, jo tā nav nedz piemērojusi ABS lēmuma 17. panta 2. punktu, nedz arī izskaidrojusi iemeslus, kādēļ tā nav piemērojusi šos noteikumus, kas gadījumā, kad persona, attiecībā uz kuru ir reģistrēts W3b brīdinājums, atrodas novērtēšanas komisijas saraksta pirmajās rindās, atļauj piešķirt līguma slēgšanas tiesības ar pastiprinātiem uzraudzības pasākumiem. Turklāt Komisija neesot ņēmusi vērā norāžu konkrēto līguma slēgšanas tiesību pretendentiem 15. punktu, kurā esot izsmeļoši uzskaitīti gadījumi, kad attiecīgā iepirkuma procedūra var tikt atcelta, bet kurā nav minēta W3b brīdinājuma reģistrācija ABS.
- 121 Komisija nepiekrīt, ka būtu rīkojusies pretiesiski veidā, kas pamatotu Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos.
- 122 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ar kāda tiesību akta pretiesiskuma konstatēšanu – lai arī kā šāds pretiesiskums nesarūgtinātu – nav pietiekami, lai uzskatītu, ka ir izpildīts nosacījums par Savienības ārpuslīgumiskās atbildības iestāšanos saistībā ar iestādēm pārņemtās rīcības pretiesiskumu (spriedums, 2014. gada 25. novembris, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, T-384/11, EU:T:2014:986, 50. punkts; šajā nozīmē skat. arī spriedumus, 2003. gada 6. marts, *Dole Fresh Fruit International/Padome* un Komisija, T-56/00, EU:T:2003:58, 72.–75. punkts, un 2011. gada 23. novembris, *Sison/Padome*, T-341/07, EU:T:2011:687, 31. punkts).

- 123 Lai būtu izpildīts nosacījums par Savienības iestāžu prettiesiskas rīcības esamību, ir jābūt pietiekami būtiskam tādas tiesību normas pārkāpumam, kas privātpersonām piešķir tiesības (skat. spriedumu, 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 124 Prasība pēc pietiekami būtiska tādas tiesību normas pārkāpuma, kas privātpersonām piešķir tiesības, ir domāta tam, lai neatkarīgi no attiecīgā prettiesiskā akta rakstura novērstu risku, ka, atlidzinot attiecīgo personu apgalvoto kaitējumu, tiktu kavēta konkrētās iestādes iespēja pilnībā īstenot savas kompetences vispārējās interesēs saistībā ar normatīvu aktu piemērošanas jomu vai ekonomiskās politikas izvēli, kā arī administratīvās kompetences jomā, tomēr neliekot privātpersonām ciest acīmredzamas vai neattaisnojamas pienākumu neizpildes sekas (skat. spriedumus, 2011. gada 23. novembris, *Sison/Padome*, T-341/07, EU:T:2011:687, 34. punkts un tajā minētā judikatūra, un 2014. gada 25. novembris, *Safa Nicu Sepahan/Padome*, T-384/11, EU:T:2014:986, 51. punkts).
- 125 Aplūkojamajā gadījumā prasītāja pamatoti apgalvo, ka W3b brīdinājuma attiecībā uz to reģistrēšana ABS ir bijusi prettiesiska.
- 126 Pirmkārt, šim brīdinājumam nebija juridiska pamata.
- 127 Proti, atbilstoši LESD 5. pantā noteiktajam kompetenču sadales principam katra iestāde darbojas to pilnvaru robežās, kas tai ir piešķirtas ar Līgumu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. aprīlis, *Planet/Komisija*, T-320/09, EU:T:2015:223, 57. un 58. punkts). Turklāt atbilstoši tiesiskās drošības principam ikviena tiesību akta, ar ko ir paredzēts radīt tiesiskas sekas, obligātajam raksturam ir jābūt pamatotam ar Savienības tiesību normu, kura skaidri ir jānorāda kā juridiskais pamats un kurā ir noteikta forma, kādā tiesību akts ir jāpieņem (spriedums, 1993. gada 16. jūnijs, Francija/Komisija, C-325/91, EU:C:1993:245, 26. punkts).
- 128 Aplūkojamajā gadījumā W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšana ABS ir veikta, piemērojot ABS lēmuma normas, kas reglamentē šāda veida brīdinājumus un to sekas. Taču nekāds pastāvošs juridiskais pamats nav ietvēris pilnvarojumu Komisijai pieņemt tādus noteikumus, kas var negatīvi ietekmēt to personu tiesisko stāvokli, uz kurām šāda veida brīdinājums tiek attiecināts (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. aprīlis, *Planet/Komisija*, T-320/09, EU:T:2015:223, 64., 68., 70. un 71. punkts).
- 129 Turklāt, tā kā W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšana ABS ir nenoliedzami ietekmējusi tās tiesisko stāvokli, Komisijai nav pamata apgalvot, ka ABS lēmuma normas, kas reglamentē šāda veida brīdinājumus un to sekas, ir tikai parasti Savienības iekšēji vispārējā budžeta izpildes noteikumi.
- 130 Tāpat Komisijai nav pamata atsaukties uz to, ka laikā, kad tā prasītāju reģistrēja ABS, ABS lēmuma juridiskā pamata neesamība oficiāli vēl nebija tikusi konstatēta. Proti, tāda konstatējuma neesamība nekādi netraucē prasītājai izskatāmajā prasībā atsaukties uz šī lēmuma prettiesiskumu, lai saņemtu kompensāciju par kaitējumu, ko tā uzskata, ka ir cietusi sakarā ar tās reģistrēšanu ABS.
- 131 Otrkārt, W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrācija ABS ir veikta, pārkāpjot prasītājas tiesības uz aizstāvību.
- 132 Tiesību uz aizstāvību ievērošana ir vispārējs Savienības tiesību princips, kas ir piemērojams, ja administrācija ir nodomājusi pieņemt personai nelabvēlīgu lēmumu (spriedums, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 36. punkts).
- 133 Atbilstoši šim principam tādu lēmumu adresātiem, ar kuriem ievērojami tiek ietekmētas viņu intereses, ir jābūt iespējai noderīgi paust savu viedokli par informāciju, uz kuras pamata administrācija ir nodomājusi pieņemt savu lēmumu. Šis pienākums dalībvalstu iestādēm ir tad, ja tās pieņem lēmumus, kas ietilpst Savienības tiesību piemērošanas jomā, pat ja piemērojamie tiesību akti skaidri neparedz tādu

prasību (skat. spriedumu, 2008. gada 18. decembris, *Sopropé*, C-349/07, EU:C:2008:746, 37. un 38. punkts un tajos minētā judikatūra). Arī Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta a) apakšpunktā ir noteikts, ka ikvienai personai ir tiesības tikt uzklausi, pirms tiek veikts kāds individuāls pasākums, kas to varētu nelabvēlīgi ietekmēt.

- 134 Ar tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu cieši saistītā pienākuma norādīt nelabvēlīga tiesību akta pamatojumu mērķis saskaņā ar pastāvīgo judikatūru ir, pirmkārt, sniegt ieinteresētajai personai pietiekamu informāciju, lai varētu noskaidrot, vai tiesību akts ir pamatots vai arī tajā, iespējams, ir pieļauta kļūda, kas ļauj apstrīdēt tā spēkā esamību Savienības tiesās, un, otrkārt, ļaut šim pēdējam pārbaudīt šā tiesību akta likumību (spriedumi, 2003. gada 2. oktobris, *Corus UK/Komisija*, C-199/99 P, EU:C:2003:531, 145. punkts; 2005. gada 28. jūnijs, *Dansk Rørindustri u.c./Komisija*, C-189/02 P, C-202/02 P, no C-205/02 P līdz C-208/02 P un C-213/02 P, EU:C:2005:408, 462. punkts, un 2011. gada 29. septembris, *Elf Aquitaine/Komisija*, C-521/09 P, EU:C:2011:620, 148. punkts). No minētā izriet, ka pamatojums principā ir jāpaziņo ieinteresētajai personai kopā ar tai nelabvēlīgo lēmumu, un pamatojuma nenorādīšanu nevar kompensēt ar to, ka šī persona lēmuma pamatojumu uzzina tiesvedībā Savienības tiesā (spriedums, 1981. gada 26. novembris, *Michel/Parlaments*, 195/80, EU:C:1981:284, 22. punkts).
- 135 Saskaņā ar pastāvīgo judikatūru pamatojumam, kas prasīts LESD 296. pantā un Pamattiesību hartas 41. panta 2. punkta c) apakšpunktā, ir jābūt atbilstošam attiecīgā akta būtībai un kontekstam, kādā tas ticis pieņemts. Tādējādi, pirmkārt, nelabvēlīgs akts ir pietiekami pamatots, ja tas ir pieņemts attiecīgajai personai zināmos apstākļos, kas ļauj tai izprast pret to noteiktā pasākuma apmēru. Otrkārt, lēmuma pamatojuma precizitātes pakāpei ir jābūt samērīgai ar materiālajām iespējām un tehniskajiem nosacījumiem vai termiņu, kurā tas jāsniedz (skat. spriedumu, 2016. gada 14. aprīlis, *Ben Ali/Padome*, T-200/14, nav publicēts, EU:T:2016:216, 94. un 95. punkts un tajos minētā judikatūra).
- 136 Aplūkojamajā gadījumā tikai 2012. gada 11. jūlija vēstulē Komisija oficiāli informēja prasītāju, ka attiecībā uz to ABS ir reģistrēts W3b brīdinājums kopš 2010. gada jūlija. Tātad tā neuzklausija prasītāju pirms tās reģistrēšanas ABS vai pirms tam, kad, pamatojoties uz šo reģistrāciju, tika sniegts atteikums indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, kura slēgšanas tiesības bija piešķirtas prasītājas vadītajam konsorcijam.
- 137 Kas attiecas uz šī brīdinājuma reģistrēšanas pamatojumu, savā 2012. gada 11. jūlija vēstulē Komisija tikai norādīja uz ABS lēmuma 12. panta 2. punktā minētajiem vispārīgajiem un abstraktajiem apstākļiem, kādos *OLAF* pieprasa W3b brīdinājuma aktivizēšanu ABS, proti, kad šī biroja veiktas izmeklēšanas rezultātā tiek ierosināta tiesvedība vai kad tas piedāvā savu palīdzību vai pārrauga šo tiesvedību. Šādi rīkojoties, Komisija brīdinājuma W3b attiecībā uz prasītāju reģistrēšanas ABS brīdī nav darijusi tai zināmus šīs rīcības iemeslus un turklāt 2012. gada 11. jūlija vēstulē vai pat sarakstē starp delegāciju un valsts līgumslēdzēju iestādi, kas prasītājam tika nosūtīta 2015. gada 26. jūnija vēstulē, nav sīkāk izskaidrojusi īpašos un konkrētos iemeslus, kādēļ tā uzskatīja, ka tai ir bijis piemērojams ABS lēmuma 12. panta 2. punkts. Taču šāds pamatojums vēl jo vairāk bija nepieciešams aplūkojamā gadījuma kontekstā, tādēļ ka personīgi pret prasītāju – kā tas izriet no lietas materiāliem – nebija uzsākta nekāda tiesvedība un procesi, kas pret personām, kuras ir ar to saistītas, proti, L. kungu un *ECO3*, bija uzsākti Francijā un Beļģijā, atradās tikai pirmstiesas izmeklēšanas stadijā, nevis procesa tiesā stadijā, proti, vienīgajā stadijā, kas Francijas un Beļģijas uz izmeklēšanu balstītajās sistēmās var noslēgties ar spriedumu, kuram ir *res judicata* spēks. Tomēr, kā tas izriet no lietas dalībnieku procesuālajiem rakstiem un no ombuda 2012. gada 16. decembra ieteikuma projekta lietā OI/3/2008/FOR (skat. šī sprieduma 46. punktu), ABS lēmuma 12. panta precīza piemērojamība nebija skaidra. Jo īpaši, raugoties uz šī lēmuma 12. panta 3. punktu, nebija acīmredzami skaidrs, ka uz izmeklēšanu balstītā sistēmā W3b brīdinājumus var piemērot, jau sākot ar pirmstiesas izmeklēšanas stadiju.

- 138 Saskaņā ar šī sprieduma 134. punktā minēto judikatūru šādu pamatojuma neesamību nevar kompensēt ar Komisijas procesuālajos rakstos izskatāmajā lietā sniegtajiem paskaidrojumiem. Katrā ziņā ir jānorāda, ka precīzie iemesli, kas attaisno W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšanu ABS, šajā stadijā joprojām ir neskaidri, jo Komisija nevienā brīdī nav iesniegusi dokumentus, kas apliecinātu brīdinājumu aktivizēšanas ABS pieprasījumus, kurus attiecībā uz prasītāju vai ar to saistītajām personām, proti, L. kungu un *ECO3*, tai esot nosūtījis *OLAF*.
- 139 Lai gan Komisija pirmo reizi iebildumu raksta stadijā apgalvo, ka aplūkojamajā gadījumā attiecībā uz prasītāju tā ir bijusi tiesīga atkāpties no tiesību uz aizstāvību ievērošanas principa, lai aizsargātu *OLAF* un Francijas un Beļģijas iestāžu pret L. kungu un *ECO3* uzsāktu izmeklēšanu un tiesvedību konfidencialitāti, pietiek norādīt, ka, tā kā W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšana ABS varēja nelabvēlīgi ietekmēt tās tiesisko stāvokli, tās tiesības uz aizstāvību bija jāievēro, neskatoties uz dažiem pielāgojumiem, kādi varēja būt nepieciešami, lai šīs tiesības salāgotu ar trešo personu tiesībām. Tomēr Komisija nav ne norādījusi, ne *a fortiori* pierādījusi, ka aplūkojamajā gadījumā tā būtu meklējusi veidus, kā panākt tādu salāgošanu. Jo īpaši Komisija nav sniegusi nekādus paskaidrojumus par to, ka šāda konfidencialitāte vēl bija jāsauglabā 2011. gada novembrī, kad tā atteicās indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, pamatojoties uz to, ka attiecībā uz prasītāju ABS bija reģistrēts W3b brīdinājums.
- 140 Treškārt, ar W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšanu ABS ir ticis pārkāpts Pamattiesību hartas 48. panta 1. punktā nostiprinātais nevainīguma prezumpcijas princips, atbilstoši kuram ikvienai personai tiek nodrošināts, ka tā nedz tiek atzīta par vainīgu, nedz pret to izturas kā pret vainīgu pārkāpumā, pirms tās vainu ir atzinusi tiesa. Šis princips paredz arī to, ka tad, ja Komisija uzskata par vajadzīgu veikt preventīvus pasākumus sākumposmā, tai vēl jo vairāk šī iemesla dēļ ir vajadzīgs juridiskais pamats, kas ļauj izveidot šādu brīdināšanas sistēmu un veikt ar to saistītus pasākumus, un šai sistēmai ir jābūt tādai, saistībā ar kuru tiek ievērotas tiesības uz aizstāvību, samērīguma princips, kā arī tiesiskās noteiktības princips, pēdējais no kuriem nozīmē, ka tiesību normām ir jābūt skaidrām un precīzām un to iedarbībai jābūt paredzamai, it īpaši, ja tās var nelabvēlīgi ietekmēt individuus (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2015. gada 22. aprīlis, *Planet/Komisija*, T-320/09, EU:T:2015:223, 66. un 67. punkts). Taču, kā tas izriet no šī sprieduma 128. punkta, tāda juridiskā pamata aplūkojamajā gadījumā nav bijis.
- 141 Lai attiecībā uz prasītāju ABS reģistrētu W3b brīdinājumu, Komisija atbilstoši ABS lēmuma 9. panta 3. punkta un 12. panta 2. punkta formulējumam un tam, kā tas izriet no deleģācijas 2011. gada 9. novembra vēstulei pievienotā pavadraksta par pārsūtīšanu, ir pamatojusies uz to, ka prasītāja ir iesaistīta tiesvedībā saistībā ar krāpšanu vai nopietnām administratīvām kļūdām. Taču, kā tas jau tika konstatēts šī sprieduma 128. un 137. punktā, nevienā pastāvošajā juridiskajā pamatā Komisijai nebija paredzētas pilnvaras pieņemt noteikumus, kas reglamentētu W3b brīdinājuma veidu un tā sekas. Turklāt brīdī, kad W3b brīdinājums attiecībā uz prasītāju tika reģistrēts ABS, uz prasītāju tieši neattiecās neviena izmeklēšana vai tiesvedība un tiesvedības, kas attiecās uz personām, kuras ir ar to saistītas, bija vien pirmstiesas izmeklēšanas stadijā. Tā kā šis brīdinājums prasītājai ir radījis nelabvēlīgas sekas, ir jāsecina, ka izturēšanās pret to bija kā pret vainīgu krāpšanā vai nopietnu administratīvo kļūdu pieļaušanā, kamēr tās tieša vai netieša vaina tādā rīcībā vēl nebija pierādīta tiesā.
- 142 Saistībā ar jautājumu par to, vai Komisijas šādi pārkāptajās tiesību normās ir piešķirtas tiesības privātpersonām, ir jāatgādina – lai nodrošinātu šī nosacījuma lietderīgo iedarbību, ir nepieciešams, lai ar norādīto normu nodrošinātā aizsardzība būtu efektīva attiecībā uz personu, kas uz to atsaucas, un tātad – lai šī persona būtu viena no personām, kurām konkrētajā normā ir piešķirtas tiesības. Proti, par atlīdzības pamatu nevar uzskatīt normu, kas pret privātpersonas norādīto prettiesiskumu aizsargā nevis šo personu, bet kādu citu privātpersonu (spriedums, 2007. gada 12. septembris, *Nikolaou/Komisija*, T-259/03, nav publicēts, EU:T:2007:254, 44. punkts).

- 143 Jau ir ticis nospriests, ka tiesību uz aizstāvību ievērošanas princips ir tiesību norma, kuras mērķis ir piešķirt tiesības privātpersonām (spriedums, 2007. gada 11. jūlijs, *Sison*/Padome, T-47/03, nav publicēts, EU:T:2007:207, 239. punkts), tāpat kā tas ir ar nevainīguma prezumpcijas principu (spriedums, 2008. gada 8. jūlijs, *Franchet* un *Byk*/Komisija, T-48/05, EU:T:2008:257, 218. punkts). Prasītājam, kuras tiesisko stāvokli ir ietekmējusi W3b brīdinājuma attiecībā uz to reģistrēšana ABS, pašai saistībā ar šo brīdinājumu ir jāsaņem ar tiesību uz aizstāvību ievērošanas principu un nevainīguma prezumpcijas principu piešķirto tiesību aizsardzība.
- 144 Kas attiecas uz brīdinājuma reģistrācijas juridiskā pamata neesamību, jau ir ticis nospriests, ka, lai gan ar to vien, ka netiek ievērota kompetenču sadalījuma starp dažādām Savienības iestādēm sistēma, kuras mērķis ir nodrošināt Līgumos paredzēto institucionālā līdzsvara ievērošanu, nevis privātpersonu aizsardzību, nepietiek, lai izraisītu Savienības atbildību pret attiecīgajām privātpersonām, tas ir citādi gadījumā, kad kāds Savienības pasākums ir veikts, ne tikai neievērojot iestāžu kompetenču sadalījumu, bet arī – tās materiālo tiesību normu aspektā – tiesību normu, kas piešķir tiesības privātpersonām (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2012. gada 19. aprīlis, *Artegodan*/Komisija, C-221/10 P, EU:C:2012:216, 81. punkts un tajā minētā judikatūra). Taču šī sprieduma 131. un 140. punktā ir secināts, ka aplūkojamajā gadījumā ar W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšanu ABS ir pārkāpti tiesību uz aizstāvību ievērošanas un nevainīguma prezumpcijas principi, kuri piešķir tiesības prasītājam.
- 145 Saistībā ar jautājumu par to, vai konstatēto Savienības tiesību normu pārkāpumu var uzskatīt par pietiekami būtisku pārkāpumu, Tiesai jau ir bijusi iespēja precizēt, ka šo nosacījumu varētu uzskatīt par izpildītu gadījumā, kad konkrētā iestāde ir acīmredzami un būtiski pārkāpusi savas rīcības brīvības robežas, un šajā ziņā vērā ņemamie faktori tostarp ir pārkāptās normas skaidrības un precizitātes pakāpe, kā arī novērtējuma brīvības apjoms, kāds ar pārkāpto noteikumu ir atstāts Savienības iestādēm (skat. spriedumu, 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan*/Padome, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 30. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 146 Saskaņā ar judikatūru gadījumā, kad Savienības iestādei ir vien ierobežota novērtējuma brīvība vai tās nav vispār, ar vienkāršu Savienības tiesību pārkāpumu var pietikt, lai pierādītu pietiekami būtiska pārkāpuma esamību (skat. spriedumus, 2005. gada 14. decembris, *FIAMM* un *FIAMM Technologies* /Padome un Komisija, T-69/00, EU:T:2005:449, 88. un 89. punkts un tajos minētā judikatūra, un 2007. gada 11. jūlijs, *Sison*/Padome, T-47/03, nav publicēts, EU:T:2007:207, 235. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 147 Visbeidzot, no judikatūras izriet, ka Savienības tiesību pārkāpums katrā ziņā ir acīmredzami būtisks, ja tas tiek turpināts, neievērojot pienākumu neizpildi konstatējošu spriedumu, prejudiciāla nolēmuma spriedumu vai Savienības tiesu iedibināto judikatūru attiecīgajā jomā, no kuriem skaidri redzams, ka konkrētajai rīcībai ir pārkāpuma raksturs (skat. spriedumu, 2017. gada 30. maijs, *Safa Nicu Sepahan* /Padome, C-45/15 P, EU:C:2017:402, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 148 Aplūkojamajā gadījumā, tā kā pati delegācija ir atteikusies indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, kura slēgšanas tiesības ir piešķirtas prasītājam, pamatojoties tikai uz to, ka attiecībā uz viņu Komisija bija reģistrējusi W3b brīdinājumu ABS, Komisija nevar apgalvot, ka ar šī brīdinājuma reģistrāciju nevar ne radīt sekas ārpus iestādes, ne nelabvēlīgi ietekmēt prasītājas tiesisko stāvokli.
- 149 2010. gada jūlijā kā iedibinātā judikatūra, tā arī Pamattiesību harta, kas bija stājusies spēkā 2009. gada 1. decembrī, ļāva Komisijai saprast, ka ar tās W3b brīdinājuma reģistrāciju ABS prasītājas tiesiskais stāvoklis var tikt ietekmēts nelabvēlīgi un ka ir jāievēro šīs pēdējās tiesības uz to, lai brīdinājuma reģistrācijai būtu juridisks pamats, kā arī tās tiesības uz aizstāvību un nevainīguma prezumpcijas princips.

- 150 Šo tiesību piemērošana konkrētajā gadījumā nebija saistīta ar kādām īpašām grūtībām, un Komisijai nebija nekādas novērtējuma brīvības saistībā ar to. It īpaši – ar to, ka Komisijai vajadzēja gādāt par Savienības finanšu interešu un reputācijas aizsardzību, nevarēja attaisnot to, ka tā pārkāpj prasītājas tiesības.
- 151 Turklāt, neraugoties uz daudzajām prasītājas vēstulēm un iniciatīvām, lai panāktu tās tiesību ievērošanu, Komisija nekā nereaģēja – vai nu grozot ABS lēmumu, vai dzēšot attiecībā uz prasītāju vai ar to saistītajām personām reģistrēto brīdinājumu ABS, pirms tās aktus vai rīcību nebija tieši apšaubījis ombuds.
- 152 Visbeidzot, Komisijas rīcība nav bijusi ne pārredzama, ne konsekventa. Pirmkārt, Komisija nevienā brīdī prasītājai vai šajā tiesvedībā nav iesniegusi dokumentus, kas apstiprinātu brīdinājuma aktivizēšanas pieprasījumus ABS, kurus attiecībā uz prasītāju vai attiecībā uz L. kungu un ECO3 tai esot nosūtījis OLAF (skat. šī sprieduma 138. punktu). Otrkārt, 2011. gada 9. novembra vēstulē delegācija ir norādījusi valsts līgumslēdzējai iestādei, ka ir nolēmusi izbeigt konkrēto iepirkuma procedūru bez šo tiesību piešķiršanas, pamatojoties uz ABS lēmuma 17. panta 2. punkta c) apakšpunktu, kurš bija piemērojams kredītrikotājiem un Komisijas deleģētajiem kredītrikotājiem, vienlaikus savā atbildē uz 2017. gada 15. jūnijā un 2018. gada 23. martā paziņotajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem norādot, ka prasītājas cīņā kaitējuma pamatā ir valsts līgumslēdzējas iestādes akts, kurai saskaņā ar PRAG 2.4.13. punktu un norāžu šī līguma slēgšanas tiesību pretendentiem 15. punktu vienīgajai ir kompetence pieņemt lēmumu atcelt konkrēto iepirkuma procedūru. Treškārt, pēc ombuda iesaistīšanās Komisija 2015. gada februārī dzēsa attiecībā uz prasītāju un L. kungu ABS reģistrēto brīdinājumu (skat. šī sprieduma 64. punktu), vienlaikus savos procesuālajos rakstos Vispārējā tiesā turpinot norādīt, ka minēto ierakstu pamatā esošās tiesvedības turpinās Beļģijā, kur bija pieprasīta L. kunga kriminālvajāšana. Ceturtkārt, lai gan attiecībā uz prasītāju ABS joprojām bija reģistrēts W3b brīdinājums un tādēļ Komisija bija atteikusies indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, 2010. gada 15. decembrī šī pēdējā ar prasītāju noslēdza līgumu par summu 1 338 225 EUR saistībā ar iepirkumu Albānijā, kas IPA ietvaros tika finansēts no Savienības līdzekļiem, un savās atbildēs uz 2018. gada 23. martā paziņotajiem procesa organizatoriskajiem pasākumiem un tiesas sēdē tai nav izdevies pierādīt, ka šajā sakarā tā būtu raudzījies, lai tiktu piemēroti pastiprināti uzraudzības pasākumi ABS lēmuma 17. panta 2. punkta a) apakšpunkta izpratnē.
- 153 Ņemot vērā iepriekš minēto un tā kā nav nepieciešams izvērtēt citus prasītājas norādītos pārkāpumus, ir jākonstatē, ka, aktivizējot W3b brīdinājumu ABS un šī brīdinājuma dēļ atsakoties indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, Komisija – pati vai ar delegācijas starpniecību – ir izdarījusi pietiekami būtisku tiesību normas pārkāpumu, kas var izraisīt Savienības atbildības iestāšanos.

Par kaitējuma esamību un cēloņsakarības esamību starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu

- 154 Prasītāja apgalvo, ka Komisijas rīcības prettiesiskuma dēļ tai ir nodarīts divu veidu kaitējums par kopējo summu 496 000 EUR, ko veido 166 000 EUR kā mantiskais kaitējums, kas saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, un 330 000 EUR kā mantiskais un morālais kaitējums, kas saistīts ar iespējas zaudēšanu iegūt citu publisku līgumu slēgšanas tiesības.

– Par kaitējumu, kas saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, un cēloņsakarība starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu

- 155 Prasītāja apgalvo, ka ir cietusi mantisko kaitējumu, kas atbilst zaudētajiem ienākumiem, kādus tā būtu guvusi, izpildot konkrēto līgumu. Šos negūtos ienākumus tā novērtē 166 000 EUR apmērā, atsaucoties uz kaitējuma, kas saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, novērtējuma tabulu. Prasītājas ieskatā, šī summa atbilst maksimālajai peļņas daļai, ko tā būtu guvusi pilnīgas un teicamas līguma izpildes gadījumā un ko veido summa aptuveni 78 000 EUR apmērā kā pārvaldības komisijas

maksa, kuru tā būtu saņēmusi kā konsorcijs vadošais partneris, proti, 10 % no konsorcijs finanšu piedāvājumā paredzēto ekspertu honorāru summas, un summa aptuveni 88 000 EUR apmērā kā 45 % no tai pienākošās tīrās peļņas daļas, kas ir starpība starp paredzamo bruto peļņas daļu, proti, 315 455 EUR, no vienas puses, un darbības izmaksām, kā arī pārvaldības komisijas maksu, proti, attiecīgi 41 500 EUR un 78 305 EUR, no otras puses. Procentuāli izteiktā bruto peļņas daļa svārstās starp 22 % un 37 % no konsorcijs finanšu piedāvājumā paredzētajiem ekspertu honorāriem. Turklāt, noslēdzot ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, varētu tikt noslēgta papildu vienošanās, bet tas viņai ir bijis liegts, tādējādi radot negūto peļņu.

- 156 Replikas stadijā prasītāja apgalvoja, ka maksimālā aplēse, kas kalpo par pamatu tās negūtās peļņas novērtējumam saistībā ar konkrēto iepirkumu, ir ticama, jo pienācīga valsts publisko līgumu izpilde vienmēr nozīmē izmantot visus vai gandrīz visus līdzekļus, kas norādīti izraudzītā pretendenta finanšu piedāvājumā, kā par to liecina izraksti no galīgajiem revīzijas ziņojumiem par trīs tai uzticētajiem projektiem Albānijā, Melnkalnē un Čadā. Runājot par kaitējuma, kas saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, novērtējuma tabulu, prasītāja atzīst pārrakstīšanās kļūdu savas negūtās peļņas aprēķinā, kas patiesībā sasniedzot summu 130 348 EUR. Tā apgalvo, ka ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītajā kaitējuma novērtējuma tabulā norādītā pārvaldības komisijas maksa atbilst tās kā konsorcijs vadītājas projekta pārvaldības izmaksu atlīdzinājumam un ir līdzvērtīga tam, cik viens projekta vadītājs tai vidēji būtu izmaksājis 18 mēnešu laikposmā, kuri būtu bijuši nepieciešami projekta īstenošanai. Akronīms "TBC", kas angļu valodā atbilst formulējumam "to be confirmed" (tiks apstiprināts vēlāk) un kas šajā tabulā figurē saistībā ar pārvaldības komisijas maksu un tīrās peļņas daļu, ir saistīts ar to, ka atbilstoši tirgus praksei līguma parakstīšanai starp konsorcijs dalībniekiem bija jānotiek tikai pēc līguma noslēgšanas ar valsts līgumslēdzēju iestādi.
- 157 Prasītāja uzskata, ka zaudētie ienākumi, uz kuriem tā norāda saistībā ar konkrēto iepirkumu, ir tiešas sekas Komisijas rīcības prettiesiskumam, jo, kā tas izriet no valsts līgumslēdzējas iestādes 2011. gada 13. septembra vēstules, konkrētās līguma slēgšanas tiesības ir tikušas piešķirtas tās vadītajam konsorcijs un, kā izriet no valsts līgumslēdzējas iestādes 2011. gada 6. decembra vēstules, iepirkums ir ticis atcelts tikai delegācijas atteikuma dēļ indosēt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu, pamatojoties uz to, ka attiecībā uz to ABS ir reģistrēts W3b brīdinājums.
- 158 Komisija būtībā uzskata, ka prasītāja nav izpildījusi savu pienākumu pierādīt norādīto kaitējumu un cēloņsakarību starp šo kaitējumu un prettiesisko rīcību.
- 159 Šajā ziņā saistībā ar nosacījumu par cēloņsakarības esamību starp norādīto rīcību un kaitējumu ir jāatgādina, ka minētajam kaitējumam ir pietiekami tieši jāizriet no pārņemtas rīcības, un šai pēdējai ir jābūt galvenajam kaitējuma cēlonim, bet nav pienākuma atlīdzināt jebkādas, pat netiešas, prettiesiskās situācijas kaitējuma radītās sekas (skat. spriedumu, 2006. gada 10. maijs, *Galileo International Technology* u.c./Komisija, T-279/03, EU:T:2006:121, 130. punkts un tajā minētā judikatūra; šajā nozīmē skat. arī spriedumu, 1979. gada 4. oktobris, *Dumortier* u.c./Padome, 64/76, 113/76, 167/78, 239/78, 27/79, 28/79 un 45/79, EU:C:1979:223, 21. punkts). Prasītāja ir tā, kurai ir jāpierāda cēloņsakarība starp pārņemto rīcību un apgalvoto kaitējumu (skat. spriedumu, 1998. gada 30. septembris, *Coldiretti* u.c./Padome un Komisija, T-149/96, EU:T:1998:228, 101. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 160 Aplūkojamajā gadījumā, lai gan ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu valsts līgumslēdzēja iestāde tā arī nekad nav parakstījusi un lai gan saskaņā ar PRAG 2.4.13. punktu un norāžu šī līguma slēgšanas tiesību pretendentiem 15. punktu tā līdz pat minētajai parakstīšanai ir bijusi tiesīga lemt par minētā iepirkuma procedūras atcelšanu, tas nekādi nemaina to, ka savā 2011. gada 3. novembra vēstulē tā bija skaidri un precīzi paudusi vēlmi ātri noslēgt ar konkrēto iepirkumu saistīto līgumu ar prasītājās vadīto konsorcijs, kuram konkrētās līguma slēgšanas tiesības bija piešķirtas, un vienīgais atlikušais nosacījums, lai pabeigtu minētā līguma parakstīšanas procedūru, bija Komisijas indosaments uz līguma dokumentiem.

- 161 Kā jau tika norādīts šī sprieduma 88. punktā, no lietas materiāliem un debatēm Vispārējā tiesā izriet, ka savā 2011. gada 9. novembra vēstulē delegācija izmantoja pilnvaras, kas tai piešķirtas ar Lēmuma C(2009) 7692, galīgā redakcija, 1. pantu kopsakarā ar šī paša lēmuma II pielikumu un PRAG 2.2. punktu, lai nepieļautu ar konkrēto iepirkumu saistītā līguma noslēgšanu ar prasītājas vadīto konsorciju, pamatojoties uz to, ka attiecībā uz šo pēdējo ABS bija ticis reģistrēts W3b brīdinājums, kā rezultātā, ņemot vērā, ka vienīgo tehniski pieņemamo piedāvājumu bija iesniedzis šis konsorcijs, valsts līgumslēdzējai iestādei neatlika cita izvēle kā atcelt konkrēto iepirkuma procedūru.
- 162 Šādos apstākļos ir jāsecina, ka W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšana ABS ir bijis galvenais cēlonis delegācijas atteikumam apstiprināt ar konkrēto iepirkumu, kura līguma slēgšanas tiesības bija piešķirtas prasītājas vadītajam konsorcijam, saistīto līgumu, un pats šis atteikums ir bijis noteicošais iemesls tam, ka valsts līgumslēdzēja iestāde atcēla šo pašu iepirkuma procedūru. Tādējādi aplūkojamā gadījuma apstākļos negūtie ienākumi, kurus prasītāja būtu guvusi, izpildot konkrēto līgumu, pietiekami tieši ir saistīti ar pārņemto rīcību, lai varētu tikt konstatēta cēloņsakarība starp šo rīcību un norādīto kaitējumu.
- 163 Turklāt saistībā ar nosacījumu par kaitējuma faktisko esamību ir jāatgādina, ka saskaņā ar judikatūru (šajā nozīmē skat. spriedumus, 1982. gada 27. janvāris, *De Franceschi*/Padome un Komisija, 51/81, EU:C:1982:20, 9. punkts; 1984. gada 13. novembris, *Birra Wührer* u.c./Padome un Komisija, 256/80, 257/80, 265/80, 267/80, 5/81, 51/81 un 282/82, EU:C:1984:341, 9. punkts, un 1996. gada 16. janvāris, *Candiotte*/Padome, T-108/94, EU:T:1996:5, 54. punkts) Savienības ārpuslīgumiskā atbildība var iestāties vienīgi tad, ja prasītājam faktiski ir nodarīts reāls un konkrēts kaitējums. Prasītājam ir pienākums pierādīt, ka šis nosacījums ir izpildīts (skat. spriedumu, 2006. gada 9. novembris, *Agraz* u.c./Komisija, C-243/05 P, EU:C:2006:708, 27. punkts un tajā minētā judikatūra), un, konkrētāk, sniegt pārliecinošus pierādījumus gan par kaitējuma esamību, gan par tā apmēru (skat. spriedumu, 1997. gada 16. septembris, *Blackspur DIY* u.c./Padome un Komisija, C-362/95 P, EU:C:1997:401, 31. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 164 Konkrētāk, ikvienā simboliskā vai uz patiesas kompensācijas saņemšanu vērstā prasībā par kaitējuma atlīdzināšanu – vai runa būtu par mantisko kaitējumu vai morālo kaitējumu – ir jāprecizē apgalvotā kaitējuma būtība saistībā ar pārņemto rīcību un kaut vai tikai aptuveni jānovērtē viss šis kaitējums kopumā (skat. spriedumu, 2015. gada 26. februāris, *Sabbagh*/Padome, T-652/11, nav publicēts, EU:T:2015:112, 65. punkts un tajā minētā judikatūra).
- 165 Aplūkojamajā gadījumā ir jānorāda, ka prasītāja nav pat aptuveni novērtējusi kaitējumu, kas būtībā atbilst zaudētai iespējai noslēgt ar konkrēto iepirkumu saistītā līguma papildu vienošanās. Līdz ar to tās prasību pēc kompensācijas par šo kaitējuma daļu Vispārējā tiesa nevar ņemt vērā saskaņā ar šī sprieduma 163. punktā minēto judikatūru.
- 166 Attiecībā uz ienākumiem, kādus prasītāja būtu varējusi gūt no konkrētajam līguma slēgšanas tiesībām, ir jānorāda, ka prasītājas vadītajam konsorcijam nebija beznosacījuma tiesību saņemt summas, kuras bija iekļautas līguma budžetā 893 050 EUR apmērā, ņemot vērā konsorcija finanšu piedāvājumu. Proti, tiesības saņemt šīs summas bija pakārtotas nosacījumam, ka konsorcijs konkrēto līgumu izpilda pilnīgi un precīzi, kā arī, lai to izdarītu, izmanto visus konsorcija piedāvājumā paredzētos līdzekļus. Šo nosacījumu ievērošana bija saistīta ar noteiktiem riskiem, un tādēļ izskatāmās prasības ietvaros prasītāja var norādīt vienīgi uz zaudēto iespēju gūt ienākumus, kādus tā būtu varējusi saņemt, ja konsorcijs būtu pilnīgi un precīzi izpildījis konkrēto līgumu, izlietojot visus savā piedāvājumā norādītos līdzekļus.
- 167 Aplūkojamajā gadījumā, kaut arī prasītāja kā projekta vadītāja norāda, ka tai nebija iepriekšējas pieredzes nodarbinātības jomā, tai tomēr izdevās valsts līgumslēdzējai iestādei pierādīt, ka tās vadītajam konsorcijam ir nepieciešamās finanšu, ekonomiskās, tehniskās un profesionālās spējas, kas

nepieciešamas, lai izpildītu konkrēto līgumu, tostarp tāpēc, ka tās izraudzītajiem ekspertiem bija pietiekama kompetence un pieredze ar minēto iepirkumu saistītajā jomā. Tādējādi jāsecina, ka ar minēto ekspertu atbalstu konsorcijam bija ļoti labas izredzes veiksmīgi izpildīt konkrēto līgumu.

- 168 Kas attiecas uz pārvaldības komisijas maksu, ko prasītāja būtu saņēmusi kā vadošais partneris, tā – kā apgalvo Komisija un kā to atzīst pati prasītāja – atbilst to izmaksu atlīdzībai, kuras prasītājai būtu bijis jāuzņemas kā projekta vadošajam partnerim un kuras tādējādi ir saistītas ar “projekta ilgumu un [ar to] saistīto darba noslodzi, [proti], sniedzamo atbalstu ekspertiem, apmeklējumiem uz vietas, ziņojumu rediģēšanu, darba laika uzskaites tabulu pārbaudi, rēķinu sagatavošanu, komandas vadību, problēmu risināšanu, ekspertu pārvirzīšanu utt.”. No tā izriet, ka šī komisijas maksa ir nevis negūtā peļņa, bet galvenokārt personāla izdevumi, kādus prasītājai būtu bijis jāuzņemas kā vadošajam partnerim, ja tās vadītais konsorcijs būtu izpildījis konkrēto līgumu. Ja tāds izpildījums nav noticis, prasītāja nevar pretendēt uz minēto izdevumu atlīdzību, kurus tā nevar pierādīt. No minētā izriet, ka prasītājai nav pamata prasīt kompensēt summu aptuveni 78 000 EUR kā pārvaldības komisijas maksu, ko tā būtu saņēmusi kā vadošais partneris.
- 169 Attiecībā uz prasītājai pienākošos tīrās peļņas daļu, runājot par ekspertu honorāru apmēra ticamību, ir jānorāda, ka šo honorāru dienas likme – kā to atzīst Komisija –, kā arī ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā izmantotais darba dienu skaits atbilst tam, kas ir norādīts konsorcija finanšu piedāvājumā.
- 170 Kas attiecas uz Komisijas iebildumu, ka prasītāja neesot pierādījusi, ka konkrētā līguma izpildes ietvaros visas konsorcija piedāvājuma budžetā iekļautās darba dienas faktiski arī būtu tikušas izmantotas, ir jānorāda, ka šādus pierādījumus nebija iespējams iesniegt, jo konsorcijam nav bijusi iespēja faktiski izpildīt konkrēto līgumu. Tomēr jāņem vērā – maksimālais līguma izpildīšanas budžets bija 1 000 000 EUR, kā tas izriet no paziņojuma par līgumu un no norāžu pretendentiem 4.2. punkta, savukārt konsorcija finanšu piedāvājuma kopsumma bija 893 050 EUR, no kuriem 783 050 EUR bija paredzēti ekspertu atalgojumam. No minētā izriet, ka konsorcijs bija pielāgojis un ierobežojis savu finanšu piedāvājumu, lai konkrētajā iepirkuma procedūrā būtu konkurētspējīgāks, katrā ekspertu kategorijā tieši pieturoties pie minimālajām prasībām par darba dienu skaitu, kādas bija noteiktas norāžu pretendentiem 6. punktā, proti, vismaz 275 darba dienām galvenajam ekspertam Nr. 1, vismaz 193 darba dienām galvenajam ekspertam Nr. 2, vismaz 80 darba dienām galvenajam ekspertam Nr. 3 un vismaz 539 darba dienām pārējiem ekspertiem, to skaitā 184 darba dienām vecākajiem ekspertiem un 355 darba dienām jaunākajiem ekspertiem. Šajos apstākļos nav nekāda pamata pieņemt, ka konsorcijs, kura finanšu piedāvājumu bija izvēlējusies valsts līgumslēdzēja iestāde, izpildot konkrēto valsts līgumu, būtu atteicies no visu budžetā iekļauto līdzekļu izlietošanas, jo īpaši attiecībā uz ekspertu honorāriem, tādējādi pārkāpjot norādēs pretendentiem ietvertās minimālās prasības par darbaspēka izmantošanu.
- 171 Attiecībā uz Komisijas iebildumu, ka prasītāja neesot pierādījusi ekspertiem maksājamo honorāru patiesumu, ir jānorāda, ka saskaņā ar norāžu pretendentiem 4.1. un 4.2. punktu savā tehniskajā piedāvājumā konsorcijam bija jāiekļauj ekskluzivitātes un pieejamības apņemšanās no trīs galvenajiem ekspertiem un savā finanšu piedāvājumā – honorāru likmes katrai ekspertu kategorijai. Konsorcija finanšu piedāvājumā bija norādītas dienas likmes 900 EUR trīs galvenajiem ekspertiem un vecākajiem ekspertiem un 350 EUR jaunākajiem ekspertiem, kas ietvēra ekspertiem izmaksājamos honorārus, vispārējās izmaksas un konsorcija iekasējamo peļņas daļu, kura attiecībā uz katru ekspertu kategoriju norādīta ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā. Šīs dienas likmes bija tās, kuras konsorcijs plānoja piemērot konkrētā līguma izpildes laikā un kuras bija apstiprinājusi valsts līgumslēdzēja iestāde, akceptējot tā finanšu piedāvājumu. Šādos apstākļos Komisija nevar apgalvot, ka dienas likmes, kādas konsorcijam bija jāpiemēro tādas izpildes gaitā, vēl ir jāpierāda.
- 172 Konsorcija iekasēto peļņas daļu no katras ekspertu kategorijas honorāriem, tāpat kā ar katru no tām saistīto izmaksu summas Komisija šajā tiesvedībā nav apstrīdējusi, un nekas lietas materiālos neliek apšaubīt to ticamību. Savukārt, kā uz to pamatoti ir vērsusi uzmanību Komisija un kā to ir atzinusi arī

pati prasītāja, šo izmaksu un šīs peļņas daļas aprēķinā ir ieviesušās kļūdas ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā. No minētā izriet, ka bruto paredzamā peļņas daļa par konsorcijs veikto konkrētā līguma izpildīšanu bija nevis 315 455 EUR, kā to apgalvo prasītāja, pamatojot savus prasījumus par kompensāciju, bet 235 455 EUR.

- 173 Kas attiecas uz darbības izmaksām un pārvaldības komisijas maksu attiecīgi 41 500 EUR un 78 305 EUR apmērā, kuras ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā tiek iegūtas, atņemot paredzamo bruto peļņas daļu par konsorcijs veikto konkrētā līguma izpildīšanu, atbildē uz repliku Komisija ir norādījusi, ka tā ir pieņēmusi zināšanai tabulu, kurā prasītāja ir sniegusi detalizētu kopsavilkumu par savas darbības izmaksām. Šajā kontekstā un tā kā lietas materiālos nav elementu, kas raisītu šaubas par to summu ticamību, kuras ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā ir tikušas atskaitītas, lai aprēķinātu paredzamo tīrās peļņas daļu no konsorcijs veiktās konkrētā līguma izpildīšanas, kas pēc 172. punktā veiktās korekcijas veido 115 650 EUR, nav pamata tās apšaubīt.
- 174 Attiecībā uz 45 % no šīs tīrās peļņas daļas, kas pienāktos prasītājai, Komisija iebilst, ka prasītāja nav iesniegusi nekādu vienošanos šajā ziņā ar konsorcijs dalībniekiem, ka šo daļu ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā papildinot akronīms "TBC" un ka tā šķietot nesamērīga, jo, saskaitot to ar pārvaldības komisijas maksu, prasītājas paredzamās tīrās peļņas daļa no konsorcijs veiktās konkrētā līguma izpildīšanas būtu 67 %, četriem pārējiem konsorcijs dalībniekiem atstājot sadalei tikai 33 % no šīs peļņas daļas. Šajā ziņā ir jānorāda, ka vienīgajos pieņemamajos prasītājas iesniegtajos pierādījumos nekas neliecina par galīgo tīrās peļņas sadalījumu, par kādu konsorcijs dalībnieki būtu vienojušies gadījumam, ja viņiem būtu tikušas piešķirtas konkrētās līguma slēgšanas tiesības. Turklāt prasītāja neapstrīd, ka ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā esošais akronīms "TBC" norāda uz to, ka tajā minētais galīgais sadalījums "tiks apstiprināts vēlāk", kad ar konkrēto iepirkumu saistītais līgums būs oficiāli parakstīts. Ņemot vērā, ka prasītājai uz tāda paša pamata kā pārējiem konsorcijs dalībniekiem noteikti būtu bijušas tādas pašas tiesības uz daļu no paredzamās tīrās peļņas par konkrētā līguma izpildi, bet ka aplūkojamajā gadījumā tai nav izdevies pierādīt, ka tās daļai būtu bijis jābūt augstākai nekā pārējiem konsorcijs dalībniekiem un, konkrētāk, ka tā būtu 45 % no šīs peļņas daļas, Vispārējā tiesa uzskata, ka prasītājas tiesību uz atlīdzību taisnīgs novērtējums būtu noteikt minēto peļņas daļu 20 % apmērā, kas atbilst paredzamās tīrās peļņas daļas vienlīdzīgam sadalījumam starp pieciem konsorcijs dalībniekiem.
- 175 Tādējādi paredzamās tīrās peļņas daļa, kāda par konkrētā līguma izpildi būtu pienākusies prasītājai, tiek noteikta 23 130 EUR apmērā, kas atbilst 20 % no minētās peļņas daļas, kura savukārt ir novērtēta 115 650 EUR apmērā (skat. šī sprieduma 173. punktu). Turklāt, lai ņemtu vērā ar konsorcijs veikto konkrētā līguma izpildi saistītos riskus, kas minēti šī sprieduma 167. punktā, ir atbilstoši samazināt šo summu līdz 20 000 EUR.
- 176 Saskaņā ar iepriekš minēto ir jāapmierina prasītājas prasījums atlīdzināt mantisko kaitējumu, kas atbilst iespējas zaudēšanai gūt peļņu, kādu tā paredzēja no konkrētā līguma izpildes, 20 000 EUR apmērā, bet pārējā daļā prasījums par zaudējumu atlīdzību saistībā ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu ir noraidāms.

– Par kaitējumu, kas ir saistīts ar iespējas zaudēšanu saņemt citus publiskus līgumus, un par cēloņsakarību starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu

- 177 Prasītāja apgalvo, ka ir cietusi materiālo un morālo kaitējumu, kas ir saistīts ar to, ka tā ir zaudējusi iespēju iegūt citu publisko līgumu slēgšanas tiesības. Šajā ziņā tā apgalvo, ka konkrētās iepirkuma procedūras atcelšana sakarā ar W3b brīdinājuma attiecībā uz to reģistrēšanu ABS, kas tika publiskota ar 2010. gada novembrī publicēto paziņojumu, ir nodarījusi kaitējumu tās tēlam un līdz ar to tās komerciālajai reputācijai, jo īpaši attiecībā pret bijušajiem konsorcijs dalībniekiem, un ir liegusi tai

svarīgu atsauksmi, kas būtu bijušas konkrētās līguma slēgšanas tiesības, uz kurām tā būtu varējusi atsaukties, lai piedalītos citās iepirkuma procedūrās tajā pašā nozarē vai bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā. Tā uzskata, ka rezultātā tā ir zaudējusi iespēju piedalīties piecpadsmit publisko iepirkumu procedūrās. Tomēr, tā kā šajā laikposmā prasītājam vidēji izdevās iegūt līguma slēgšanas tiesības piecās iepirkuma procedūrās, tā uzskata, ka ir zaudējusi iespēju noslēgt trīs ar konkrēto iepirkumu saistītajam līgumam līdzvērtīgus līgumus. Tādējādi šo zaudēšanu tā novērtē par summu, kas atbilst trīskāršai negūtās peļņas summai saistībā ar konkrēto iepirkumu, proti, 480 000 EUR, tomēr provizoriski nosakot savu kaitējumu par mazāku summu, proti, 330 000 EUR.

- 178 Prasītāja uzskata, ka tās norādītā iespējas zaudēšana ir tiešas sekas Komisijas rīcības prettiesiskumam to pašu iemeslu dēļ, kas norādīti šī sprieduma 157. punktā.
- 179 Komisija būtībā apstrīd, ka prasītāja būtu izpildījusi savu pienākumu pierādīt tās norādīto kaitējumu un cēloņsakarību starp šo kaitējumu un pieļauto pārkāpumu.
- 180 Aplūkojamajā gadījumā ir jānorāda, ka prasītāja pat aptuveni nav novērtējusi morālo kaitējumu, kas atbilstu iespējas zaudēšanai iegūt citu publisko līgumu slēgšanas tiesības. Līdz ar to tās prasību atlīdzināt tai šī veida kaitējumu Vispārējā tiesa nevar ņemt vērā saskaņā ar šī sprieduma 163. punktā minēto judikatūru.
- 181 Saistībā ar mantisko kaitējumu, kas atbilst iespējas zaudēšanai iegūt citu publisko līgumu slēgšanas tiesības, ko prasītāja novērtējusi 330 000 EUR apmērā, ir jānorāda, ka konkrētās iepirkuma procedūras atcelšana sakarā ar W3b brīdinājuma attiecībā uz prasītāju reģistrēšanu ABS neapšaubāmi ir kaitējusi tās tēlam un līdz ar to tās komerciālajai reputācijai gan bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas valsts iestāžu, gan par to uzzinājušo konsorcijs bija dalībnieku acīs. Turklāt šī atcelšana noteikti ir liegusi prasītājai iespēju atsaukties uz konkrētajām līguma slēgšanas tiesībām, lai pamatotu savu tehnisko spēju darboties šajā ar konkrēto iepirkumu saistītajā nozarē citās publisko iepirkumu procedūrās, kurās tā būtu piedalījies vai būtu vēlējies piedalīties.
- 182 Tomēr no šī sprieduma 181. punktā konstatētā tieši neizriet cēloņsakarība ar to, ka prasītāja būtu zaudējusi iespēju noslēgt trīs ar konkrēto iepirkumu saistītajam līgumam līdzvērtīgus līgumus un līdz ar to gūt peļņu, kas atbilstu trīskāršai peļņai attiecībā pret to, kādu tā paredzēja no konkrētā līguma izpildes, proti, 480 000 EUR, kas tās prasījumos samazināti līdz 330 000 EUR.
- 183 Vispirms ir jānorāda, kā uz to uzmanību vērš Komisija un kā to atzīst prasītāja, ka fakts, ka laikposmā no 2010. gada jūnija līdz 2015. gada februārim attiecībā uz šo pēdējo ABS bija reģistrēts W3b brīdinājums, nav tai traucējis vienai pašai vai konsorcijs ietvaros laikposmā no 2010. gada 15. decembra līdz 2015. gada 3. augustam noslēgt ar Komisiju piecus līgumus no Savienības fondiem finansētos publiskos iepirkumos bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas kaimiņvalstīs (Bosnijā un Hercegovinā, Melnkalnē, Albānijā) un Āfrikā, tostarp IPA ietvaros, jomās, kas nav saistītas ar nodarbinātību, par kopējo vērtību 3 503 955 EUR.
- 184 Ciktāl prasītāja apgalvo, ka atsauce uz konkrēto iepirkumu ir bijusi galvenais faktors, lai spētu pretendēt uz citām attiecīgajām līgumu slēgšanas tiesībām, ir jākonstatē, ka tās apgalvojums par tās pieredzes trūkumu nodarbinātības jomā ir pretrunā informācijai tās interneta vietnē, ko lietas materiāliem pievienojusi Komisija, kur prasītāja savu atsauces jomu vidū norāda “nodarbinātību un darba tirgu”. Pat pieņemot, ka prasītājai, kā tā apgalvo, būtu trūkušas atsauces šajā jomā, tas tai nav bijis šķērslis, lai, izveidojot konsorcijs ar citiem uzņēmumiem ar šādu pieredzi, iegūtu tādus publiskos līgumus kā konkrētais iepirkuma līgums, kā uz to jau norādīts šī sprieduma 167. punktā.
- 185 Ciktāl prasītāja apgalvo, ka pēc konkrētā iepirkuma atcelšanas tai kļuva neiespējami sadarboties ar citiem uzņēmumiem, jo īpaši ar konsorcijs bijušajiem dalībniekiem, tā – kā to pamatoti norādījuši Komisija – nav iesniegusi nekādu informāciju, kas apliecinātu, ka prasītāja, lai varētu piedalīties iepirkuma procedūrās nodarbinātības jomā vai bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā,

konsorcija veidošanas nolūkos būtu sazinājušies ar citiem uzņēmumiem, kuri tai būtu atteikuši. Turklāt pati prasītāja atzīst, ka, būdama konsorcija vadošais partneris, tā ir ieguvusi līgumu slēgšanas tiesības citās, ar nodarbinātību nesaistītās, jomās vai ārpus bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas. Tātad prasītājas apgalvojumi šajā ziņā nav pietiekami pamatoti.

- 186 Tāpat, ciktāl prasītāja apgalvo, ka ir zaudējusi iespēju saņemt citus publiskos līgumus bijušajā Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikā sakarā ar tās iedragāto tēlu šīs pēdējās iestāžu acīs, ir jākonstatē, kā to pamatoti norāda Komisija, ka tā nav ne norādījusi, ne *a fortiori* pierādījusi, ka būtu pretendējusi uz tādu publisko līgumu piešķiršanu, kuros bijušās Dienvidslāvijas Maķedonijas Republikas iestādes būtu bijušas līgumslēdzējas iestādes. Šādos apstākļos prasītāja nevar apgalvot, ka ir zaudējusi reālu iespēju iegūt šādus līgumus tādēļ, ka tās tēls būtu bijis iedragāts šo iestāžu acīs.
- 187 Visbeidzot jānorāda, ka ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu saistītā kaitējuma novērtējuma tabulā, kas iekļauta prasības pieteikumā, ir ietverti tīri hipotētiski dati. Proti, prasītāja nav minējusi konkrētas publiskā iepirkuma procedūras, kurās tā būtu piedalījusies vai būtu varējusi piedalīties, bet tikai izsecinājusi publiskā iepirkuma procedūru skaitu, kurās tā uzskatīja, ka varētu būt piedalījusies, no datiem saistībā ar savu iepriekšējo pieredzi, nesniedzot nekādu informāciju, kas ļautu pārlicināties par šo datu ticamību un atbilstību.
- 188 No iepriekš minētā izriet, ka prasītāja nav pierādījusi ne mantiskā kaitējuma, kas atbilst iespējas iegūt citus publiskos līgumus zaudēšanai, pastāvēšanu un noteiktību, ne to, ka šis kaitējums pietiekami tiešā veidā izrietētu no šī sprieduma 153. punktā konstatētā prettiesiskuma tajā ziņā, ka šis prettiesiskums būtu bijis šī kaitējuma galvenais cēlonis.
- 189 Tātad prasība par zaudējumu atlīdzību, kas pamatota ar prasītājas iespējas zaudēšanu iegūt citus publiskos līgumus, ir noraidāma pilnībā.
- 190 Ņemot vērā visus iepriekš minētos apsvērumus, ir jāpiespiež Komisijai samaksāt prasītājai summu 20 000 EUR kā atlīdzību par Komisijas nodarīto kaitējumu, un pārējā daļā prasību noraidīt.

Par tiesāšanās izdevumiem

- 191 Saskaņā ar Reglamenta 134. panta 2. punktu, ja spriedums ir nelabvēlīgs vairākiem lietas dalībniekiem, Vispārējā tiesa lemj par tiesāšanās izdevumu sadali. Tā kā aplūkojamajā gadījumā lietas dalībniekiem spriedums ir daļēji labvēlīgs un daļēji nelabvēlīgs, tiem jāpiespiež katram segt savus tiesāšanās izdevumus pašam.

Ar šādu pamatojumu

VISPĀRĒJĀ TIESA (pirmā palāta)

nospiež:

- 1) **Piespriet Eiropas Komisijai samaksāt *East West Consulting SPRL* naudas summu 20 000 EUR.**
- 2) **Pārējā daļā prasību noraidīt.**
- 3) **Katrs lietas dalībnieks savus tiesāšanās izdevumus sedz pats.**

Pelikánová

Valančius

Öberg

Pasludināts atklātā tiesas sēdē Luksemburgā 2018. gada 14. decembrī.

[Paraksti]

Satura rādītājs

Tiesvedības rašanās fakti	1
Par faktiem pirms prasības celšanas	2
Par notikumiem pēc prasības celšanas	9
Tiesvedība un lietas dalībnieku prasījumi	9
Juridiskais pamatojums	10
Par Vispārējās tiesas kompetenci izskatīt prasību	10
Par replikas pielikumos C.1 līdz C.12 norādīto pierādījumu pieņemamību	12
Par lietas būtību	14
Par Komisijai pārmesto prettiesisko rīcību	15
Par kaitējuma esamību un cēloņsakarības esamību starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu	20
– Par kaitējumu, kas saistīts ar konkrēto līguma slēgšanas tiesību zaudēšanu, un cēloņsakarība starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu	20
– Par kaitējumu, kas ir saistīts ar iespējas zaudēšanu saņemt citus publiskus līgumus, un par cēloņsakarību starp šo kaitējumu un Komisijas rīcības prettiesiskumu	24
Par tiesāšanās izdevumiem	26